

Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana, Kongresni trg 1

**Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih posrednega uporabnika
proračuna
Inštituta za novejšo zgodovino v letu 2007**

Ljubljana, 15. februar 2008

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo naše delovno področje

Inštitut za novejšo zgodovino, Kongresni trg 1, Ljubljana je javni raziskovalni zavod. Ta status je dobil na podlagi Odloka o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod, ki ga je sprejela Vlada R Slovenije (Ur.l. RS 39/1992, sklepa o spremembi sklepa o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod, ki ga je sprejela vlada R Slovenije (Ur.l. RS 6/1999), Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod (Ur.l.34/2003) ter Odloka o spremembah in dopolnitvah odloga o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod (Ur.l. 11/2006).

Raziskovalna organizacija: 0501- 001

Matična številka: 5057116

Dejavnosti inštituta:

DE/22.110 - izdajanje knjig

DE/22.130 - izdajanje knjig in periodike

K/73.202 - raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju humanistike

M/80.422 - drugo izobraževanje. Izpopolnjevanje in usposabljanje, d.n.

M/80.301 - višje strokovno izobraževanje

M/80.302 - visoko strokovno izobraževanje

M/80.303 - univerzitetno izobraževanje

O/92.511 - dejavnost knjižnic

2. Dolgoročni cilji

Dolgoročni program INZ je temeljno znanstveno raziskovalno delo na področju novejšje zgodovine, strokovno delo na projektih, ki podpirajo znanstveno sfero in razvoj infrastrukture, ki bo nudila potrebno računalniško podporo raziskovalnemu delu in podatke o delu zgodovinopisja strokovni in širši javnosti doma in v svetu.

V ta namen na Inštitutu izvajamo več raziskovalnih programov in projektov ter načrtujemo njihovo nadaljevanje ali nove faze dela v skladu z znanstvenim načrtom dela. V letu 2006 smo izvajali večletne raziskovalne programe in projekte:

Raziskovalna programa:

1. »Podobe gospodarske in socialne modernizacije na Slovenskem v 19. in 20. stoletju« (P6-0280) v trajanju od 1.1.2004 do 31. 12. 2008;

2. »Idejnopolični in kulturni pluralizem in monizem na Slovenskem v 20. stoletju« (P6-0281) v trajanju od 1.1.2004 do 31. 12. 2008.

Raziskovalni projekti:

1. »Slovenija med drugo svetovno vojno v evropskih primerjavah«, J6-6180, od 1.7.2005 do 30. 6. 2007;

2. »Gospodarski vplivi na politične prelome na Slovenskem od predmarčne dobe do osamosvojitve 1991«, J6-9566, od 01.01.2007 do 31.12.2009;
3. »Temeljne usmeritve Komunistične partije Slovenije v izrazitem boljševiškem obdobju«, J6-9588, od 01.01.2007 do 31.12.2009;
4. sodelovanje z univerzo v Mariboru, ki je nosilec projekta: »Usode slovenskih liberalcev v 20. stoletju – prvi del«, PJ6-6308-0589, od 01.01.2006 do 31.12.2007;

Podoktorski projekt: »Temeljni problemi demokracije na Slovenskem med 2. svetovno vojno in njihov srednjeevropski kontekst«, Z6-9592, od 01.01.2007 do 31.12.2008;

Ciljni raziskovalni projekti:

1. »Slovenska sodišča 1944 – 1946 in kršenje človekovih pravic«, CRP 'Konkurenčnost Slovenije 2006-2013', V5-0260, od 01.10.2006 do 30.09.2008;
2. »Preverjanje žrtev druge svetovne vojne in neposredno po njej po matičnih knjigah«, CRP 'Konkurenčnost Slovenije 2006-2013', V5-0258, v trajanju od 01.10.2006 do 30.09.2009;
3. »Organizacija, priprava in uporaba oboroženih sil v vojaški doktrini in praksi na slovenskem ozemlju v 20. stoletju«, CRP 'Znanje za varnost in mir 2006-2013', M6-0163, od 01.06.2006 do 30.05.2008;
4. »Vojaško - civilni odnosi v Sloveniji med obema vojnama«, CRP 'Znanje za varnost in mir 2006-2010', M6-0183, od 06.06.2006 do 30.11.2007;
5. »Premoženjski in civilno - pravni položaj slovenskih Judov v 20. stoletju«, CRP 'Konkurenčnost Slovenije 2006-2013', V5-0259, v trajanju od 01.10.2006 do 30.09.2008;
6. sodelovanje z FDV, ki je nosilec projekta: »Vloga specialnih oblik organiziranja v asimetričnem vojskovanju na Slovenskem 1918-1994«, CRP 'Znanje za varnost in mir 2006-2010', M4-0202, od 01.08.2007 do 31.07.2009;
7. sodelovanje z ZRC SAZU, ki je nosilec projekta: »Habitus slovenskega podjetnika«, CRP 'Znanje za varnost in mir 2006-2010', L6-7129-0618-05, od 01.01.2006 do 31.08.2008;
8. sodelovanje z AGRFT, ki je nosilec projekta: »Dinamika sprememb v slovenskem gledališču 20. stoletja, procesi oblikovanja in rušenja umetnostnih, družbenih in kulturnih meja«, CRP 'Znanje za varnost in mir 2006-2010', JZ-9015-0681, 01.01.2007-31.12.2009;

Infrastrukturni program:

1. »Raziskovalna infrastruktura Slovenskega zgodovinopisja«, od 01.10.2006 do 31.12.2008;

Bilateralni projekt:

1. Bilateralni češko-slovenski projekt: Politične, ekonomske in kulturne oblike panslavizma v čeških deželah in na Slovenskem – zgodovinska komparativna analiza;

Mednarodni projekti:

1. Projekt INTERREG III
2. Projekt ERA – arhiv evropskega odpornišva
3. Mednarodni infrastrukturni projekt DARIAH

Delo na programih in projektih se je v letu 2007 izvajalo v skladu z načrti in INZ je redno oddajal vsebinska poročila o delu Javni agenciji za raziskovalno dejavnost RS.

3. poročilo o doseženih letnih ciljih Inštituta za novejšo zgodovino za leto 2007

Inštitut za novejšo zgodovino je v letu 2007 izvajal dva raziskovalna programa, štiri raziskovalne projekte, dva ciljna raziskovalna projekta v okviru programa »Znanje za varnost in mir 2006-2010«, ter tri ciljne raziskovalne projekta v okviru programa »Konkurenčnost Slovenije 2006-2013«; raziskovalci iz inštituta so sodelovali še v enem temeljnem in v treh ciljnih raziskovalnih projektih, katerih nosilci so bili na drugih ustanovah; izvajali so en bilateralni projekt z republiko Češko in sodelovali v treh mednarodnih projektih. Programske in projektne skupina so se redno sestajale in razpravljale o opravljenem delu, o vsebinskih vprašanjih posameznih raziskav in o načrtih za bodoče delo. dobro utemeljenemu načrtovanju in pripravi programskih načrtov za prihodnje programsko *obdobje*. *Aktivnosti za to delo so se pričele že leta 2007, tako, da se redno in dodatno sestajale programske in projektne*

Inštitut je izvajal tudi načrtovane dejavnosti v okviru večletnega programa infrastrukture (»Portal slovensko zgodovinopisje«), izvajal je tekoče in nove naloge na področju informacijsko-dokumentacijske dejavnosti (knjižnica, indeksi, zbiranje in obdelava podatkov v okviru baze »Žrtve druge svetovne vojne«) ter nadaljeval z izpopolnjevanjem indeksa citiranosti za slovensko zgodovinopisje. Z vsa našteto infrastrukturo se je vključil v pripravo mednarodnega projekta za infrastrukturo Dariah, ki je v postopku priprave za prijavo na razpis za 7. okvirnega programa EU. Za potrebe infrastrukture in potrebe raziskovalnega dela je INZ v letu 2007 izpopolnjeval svojo računalniško in programsko opremo, skladno z načrtovanim črpanjem sredstev, ki so mu bila dodeljena v okviru s Paketa 13 za subvencioniranje nakupov raziskovalne opreme pri ARRS.

V letu 2007 so raziskovalci inštituta ob rednem delu na programih in projektih v dopustnem številu ur sodelovali tudi pri izvajanju del ali projektov drugih ustanov. V letu 2007 smo beležili sodelovanje s petimi ustanovami, ki izvajajo znanstveno raziskovalno delo in z različnimi uporabniki. Raziskovalci inštituta so sodelovali v pedagoškem procesu, dodiplomskem in podiplomskem študiju ter mentorstvu pri magistrskih nalogah in doktorskih disertacijah na vseh štirih univerzah in sicer: doc. dr. Aleš Gabrič, dr. Bojan Godeša, doc. dr. Damijan Guštin, doc. dr. Žarko Lazarevič, dr. Boris Mlakar, doc. dr. Jurij Perovšek, dr. Jože Prinčič, doc. dr. Andrej Studen, red. prof. dr. Peter Vodopivec, red. prof. dr. Jerca Vodušek Starič.

Sodelavci Inštituta so aktivno sodelovali naslednjih mednarodnih znanstvenih srečanj doma in v tujini:

- na mednarodnem znanstvenem sestanku: »Approaching European History From Southeast European Perspectives: Comparing Social Movements and Social Change in the 19th and 20th Centuries« ki ga je organiziral Institut für soziale Bewegungen, Ruhr-Universität Bochum, 25. do 27. januar 2007;
- na mednarodnem znanstvenem sestanku: »La frontiera orientale : conflitti, relazioni, memorie« v Anconi, Italija, 10. februar 2007;

- na mednarodnem znanstvenem posvetu: »Planning for War« - 7th annual meeting of Military History Working Group (MHWG), Kingston, Ontario, Kanada, 15. 3. 2007;
- nastop ob zaključku mednarodnega projekta o izgonu nemškega prebivalstva po drugi svetovni vojni, Praga, 21. 2. 2007;
- na mednarodni konferenci: »La tragedia delle foibe«, ki je potekala 24. 2. 2007 v Rimu v Italiji;
- na simpoziju »Kultura in politika«, ki ga je organiziral Inštitut dr. Jožeta Pučnika v prostorih SAZU v Ljubljani 22. – 23. 3. 2007;
- Mednarodna muzejska delavnica Muzeji in identiteta/Viewing Identities (Organizatorja: Šola muzeologije (Muzej novejšje zgodovine) Celje) /Museumsakademie Joanneum (Landesmuseum) Graz). Celje, 9. – 10. marec 2007;
- Na 7. letni konferenci Delovne skupine vojaških zgodovinarjev v Kanadi marca 2007;
- na okrogli mizi: »Raba kvantitativne metode v zgodovinopisju« na Filozofski fakulteti v Ljubljani, 5. aprila 2007;
- Simpozij Prežihov Voranc – Lovro Kuhar : pisatelj / politik / patriot. Dunaj (Slovenski znanstveni inštitut), ki so ga organizirali Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Univerza na Dunaju in Inštitut za novejšjo zgodovino Ljubljana; 19. - 20. aprila 2007 na Dunaju;
- na mednarodni konferenci: »Povojni čas ob meji – Dopoguerra di confine«, Trst in Koper, 14.- 16. maj 2007. Mednarodni simpozij oziroma Zaključni posvet (Convegno finale) je organiziral Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji Julijski krajini v Trstu. Na njem so predstavili rezultate večletnega projekta Interreg IIIA (Phare CBC Italija-Slovenija);
- na mednarodnem posvetu: »La tragedia delle foibe« v Rovigu, Italija, 19. maj 2007;
- na mednarodni znanstveni konferenci O stanju slovanskih študij v vzhodni, srednji in zahodni Evropi, ki ga je organizirala Univerza v Milanu, v Gargnano, Italija, 24. in 25. maja 2007;
- na mednarodnem posvetu: 6. Naučno-stručni skup: »Nove tehnologije i standardi: digitalizacija nacionalne baštine«, Beograd, 21. i 22. junija 2007;
- mednarodnega znanstvenega simpozija Modinci (37. Internationalen Kulturhistorischen Symposium Mengersdorf), 3. do 6. julija 2007 v Kőszegu na Madžarskem;
- na mednarodnem simpoziju v organizaciji International Federation for Research in Women's History, Sofia, 8. - 12. 8. 2007;
- na 33. kongresu International Commission of Military History (ICMH), Cape Town, Južnoafriška republika, 15. 8. 2007;
- na srečanju ob 60-letnici nastopa zavezniške vojaške uprave na Krasu: »Osvoboditev Primorske 1945«, Sežana, 6. 9. 2007;
- Peti mednarodni komparativistični simpozij/5th International Comparative Literature Colloquium. Literatura in cenzura : Kdo se boji resnice literature? / Literature and Censorship : Who is Afraid of the Truth of Literature?, Lipica, 6.-7. september 2007;
- Tomažičev simpozij v Rimu, organizator: Slovenska teološka akademija v Rimu in Zgodovinski inštitut pri Teološki fakulteti iz Ljubljane, od 11. do 14. septembra 2007;
- The third SEEDI International Conference: Digitization of cultural and scientific heritage, Cetinje, Črna gora/Montenegro, 13. -15. septembra 2007;
- na mednarodni konferenci: "Folk Narrative and Society", ISFNR Interim Conference. Santa Rosa, La Pampa, Argentina, 20.-22. 9. 2007;
- na mednarodni konferenci: The Communist Movement, 1944 to 1956, v Wroclavu na Poljskem, 27. – 28. Septembra 2007;

- mednarodne znanstvene konference »Različna ali skupna zgodovina?« v Šturovem na Slovaškem, med 20. in 22. septembrom 2007;
- na mednarodnem znanstvenem sestanku »Interpreti kultur«, v Kopru, 27. – 29. 9. 2007;
- na srečanju učiteljev in učiteljic zgodovine osnovnih šol, ki ga je organiziral Zavod Republike Slovenije za šolstvo in Državni izpitni center v Ljubljani, 28. september 2007;
- na simpoziju ob 100 letnici Inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo na Dunaju, ki ga je organiziral Inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo Univerze na Dunaju, 1. in 2. oktobra 2007;
- na znanstvenem posvetu: »Sodobno slovensko zgodovinopisje«, ki sta ga organizirala Inštitut za novejšo zgodovino in Inštitut Nove revije, v Ljubljani 10. in 11. oktobra 2007;
- na 23. zborovanju Arhivskega društva Slovenije v Velenju, od 10. do 12.10.2007;
- na mednarodnem simpoziju: "150 let po prvem sodobnem habsburškem štetju prebivalstva. Študijski dan o prebivalstvu Istre in sosednjih pokrajin" v Puli, 31. oktobra 2007;
- na mednarodnem znanstvenem sestanku: »Železna cesta : 150 let Južne železnice«, v Kopru, 15. 11. 2007;
- na mednarodnem posvetu: »Le donne tra fascismo e dopoguerra. Analogie e differenze tra regioni confinanti«, ki ga je organiziral Istituto regionale per la storia del movimento di liberazione nel Friuli Venezia Giulia, v Gorici (Gorizia) 23. novembra 2007;
- na 39. letni konferenci AAASS (39th National Convention of the American Association for the Advancement of Slavic Studies) v New Orleansu, ZDA, 24.-29. novembra 2007 - pet raziskovalcev z vabljenimi predavanji;
- Na okrogli mizi ob 150. letnici popisa prebivalstva v habsburški monarhiji, ki jo je organiziralo Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, 3. decembra 2007;
- Mednarodni znanstveni sestanek »Meje na papirju, meje v glavah : meje Slovenije po 2. svetovni vojni« v organizaciji Zveze zgodovinskih društev Slovenije, v Ljubljani 10. 12. 2007;

Inštitut je v letu 2007 ohranjal redne stike z mnogimi raziskovalnimi ustanovami in univerzami v Evropi in po svetu, kot so: Hrvatski Institut za povijest, Zagreb; Institutom za suvremenu istoriju, Beograd; Vojnoistorijski institut Ministarstva odbrane in Institut za strategijska istraživanja Ministarstvo za odbranu Republike Srbije, oboje Beograd; Fakulteto za humanistiko, Tokio; Inštitut za narodni spomin, Warsawa/Szcecin; Univerzo v Nijmegenu (Center za parlamentarne študije); Gothe Inštitutom v Ljubljani; Akadeijo za znanost Češke republike, Praga; Royal Military College of Canada, Kingston, Ontario, Kanada; European Resistance Archive, Reggio Emilia, R Italija; Military History working group; Landesverteidigungsakademie, Institut fur Strategie und Sicherheitspolitik Dunaj, Avstrija ; Oddelek za zgodovino, Univerza v Grazu; Oddelek za zgodovino, Univerza v Potsdamu; School of Slavonic and Eastern European Studies, Univerza v Londonu; Inštitutom za vzhodno in jugovzhodno Evropo Univerze na Dunaju; Kommission für Geschichte des Parlamentarismus und der politischen Parteien, Berlin, in drugimi.

Raziskovalci INZ so v letu 2007 objavili 30 izvirnih znanstvenih člankov, 4 pregledne, 6 strokovnih in 2 poljudna članka. Zopet se je povečalo število objavljenih prispevkov na znanstvenih konferencah iz 11 na 18, od tega večji del v tujini. Sodelavci INZ so v letu 2007 objavili 9 poglavij v znanstvenih monografijah, samostojnih znanstvenih monografij pa 5. Objav samostojnih poglavij v strokovnih monografijah je bilo 10, samostojna strokovna monografija pa 1 . Struktura objav se je tudi v letu 2007 gibala v povečanje obsega izvirnega znanstvenega dela. Stalno rast

beležimo tudi pri povečanju števila objav v tujini in nastopov na mednarodnih znanstvenih posvetih.

INZ je v letu 2006 izdal dve številki revije »Prispevki za novejšo zgodovino« in dve monografiji v okviru lastne knjižne zbirke »Razpoznavanja/Recognitiones«.

Poročilo o opravljenem raziskovalnem delu in delu na infrastrukturi:

Raziskovalni program »Podobe gospodarske in socialne modernizacije na Slovenskem v 19. in 20. stoletju«

Raziskovalni program, ki ga je izvajalo osem raziskovalcev in trije mladi raziskovalci je tudi v letu 2007 potekal po načrtani poti. Z raziskavami smo zastavljali ali dopolnjevali naše empirične podatkovne baze s sistematičnim raziskovanjem virov in ustrezne literature iz opredeljenih raziskovalnih vsebin pomena in vpliva južne železnice za gospodarski razvoj in vključevanja v širši prostor Srednje Evrope, razmerja med kmetijstvom in industrijo, slovenskega finančnega sektorja v evropskem kontekstu in vzorčnega primera socialističnega podjetja v dimenzijah notranjega ustroja in njegove interakcije z okoljem. Kot novost velja izpostaviti tudi študij regionalnega razvoja Slovenije in vprašanja podjetniških strategij in praks. Gospodarsko plat modernizacije smo v vzročno posledičnem pristopu dopolnjevali z socialnimi platmi družbenih moralnih deviacij kot procesa spreminjanja tradicionalnih vrednostnih okvirjev. Druga plat našega dela je pomenila analitično interpretativno dejavnost historičnega empiričnega gradiva in diseminacija v strokovnih in drugih zainteresiranih javnostih z običajnimi načini: znanstvenimi razpravami in monografijami ter strokovnimi članki, predavanji in drugimi predstavitevami.

Raziskovalni program »Idejnopolitični in kulturni pluralizem in monizem na Slovenskem v 20. stoletju«

V letu 2007 je program izvajalo 10 raziskovalcev, 1 mlada raziskovalka in višja bibliotekarka Nataša Kandus. Delo skupine je bilo skladno s programskimi cilji usmerjeno v raziskavo prizadevanj po pluralno svobodni demokratični družbi na eni strani in prizadevanj po vzpostavitvi in izvajanju idejnopolitičnega monopola na Slovenskem v 20. stoletju na drugi strani. Iz obdobja prve jugoslovanske države so bili raziskani politični monizem liberalnega tabora v prvi polovici tridesetih let, prizadevanja katoliškega tabora po idejnem obvladovanju Dravske banovine v drugi polovici tridesetih let, ter pojavnost kulturnega boja skozi celotna trideseta leta, ko je prišlo do bistvene zoženje pluralnega idejnopolitičnega prostora na Slovenskem. Idejnopolitično prestrukturiranje slovenskega prostora med drugo svetovno vojno je bilo raziskano z vidika spopada različnih družbenih modelov za politično in idejno prevlado. V ospredju raziskave so bili po komunistih vodena Osvobodilna fronta, v neposredni opoziciji do nje oblikovana Slovenska zaveza, v kateri je prevladala katoliška SLS, in dejavnost KPS, ki je po letu 1943 vzpostavila shemo enovitega odpornišтва pod svojim ekskluzivnim vodstvom in se usmerila k pripravi na kasnejši prevzem oblasti. Vzporedno z obravnavo idejnopolitičnega razkola so bili obdelani tudi na njegovi podlagi vzpostavljen pluralizem vojsk na Slovenskem in odnosi med vojaškimi silami, ki so delovale na slovenskem ozemlju, ter slovenskim prebivalstvom. Iz obdobja druge Jugoslavije je bilo raziskovanje osredotočeno na sistem političnega monizma KPJ/ZKJ, ki je bil trden in ni bil pripravljen na kompromise, in vprašanje razumevanja položaja in vloge republik v jugoslovanski federaciji. Obravnavano je bilo tudi

vprašanje političnih svoboščin, konkretno svobode tiska, in v tem okviru instituta suspenzivne in preventivne cenzure. V raziskovanje je bila vpeta še razčlenitev političnih procesov v coni A in B Svobodnega tržaškega ozemlja, to je delovanja pluralnega demokratičnega sistema v coni A in uvajanja socialističnega idejnopolitičnega sistema v coni B STO. Člani programske skupine so za potrebe izvajanja raziskovalnega programa pregledovali historično gradivo v Arhivu Republike Slovenije, Pokrajinskem arhivu Koper in Arhivu Srbije in Črne gore v Beogradu. Rezultate svojega raziskovalnega dela so predstavili v znanstvenem tisku in na več znanstvenih posvetovanjih doma in v tujini. Ob tem so nadaljevali razvejano osebno mednarodno sodelovanje s posamezniki in institucijami v tujini. Sodelovali so tudi pri pripravi tematske številke slovaške znanstvene revije *Slovanské štúdie* (izdajata jo Zgodovinski inštitut Slovaške akademije znanosti /*Historický ústav SAV*/ in Društvo za zgodovino in kulturo srednje in vzhodne Evrope /*Spoločnosť pre dejiny a kultúru strednej a východnej Európy*/), v kateri bo obravnavana problematika nacionalnega razvoja pri Slovencih in Slovaki. Sodelovali so še v bilateralni slovensko-hrvaški zgodovinski komisiji. Pripravili so tudi vsebinsko zasnovano monografske publikacije, v kateri bodo predstavili rezultate dela na raziskovalnem programu, ki bo zaključen leta 2008.

Temeljni raziskovalni projekt: Gospodarski vplivi na politične prelome na Slovenskem od predmarčne dobe do osamosvojitve 1991

Izhodišče predlaganega raziskovalnega projekta je teza, da so imele krizne razmere v gospodarstvu velik vpliv na demokratične politične prelome, vendar razlogi za demokratične politične prehode nikoli niso bili samo gospodarski. Zato je projektna skupina raziskala problem dejanskega vpliva gospodarstva na politične prelome. V projektno skupino so vključeni štirje raziskovalci iz Inštituta za novejšo zgodovino, ena raziskovalka iz Inštituta Nove Revije in en raziskovalec iz Filozofske fakulteta Univerze v Mariboru. Kronološki okvir raziskave je gospodarska kriza pred marčno revolucijo leta 1848 in slovenska osamosvojitve leta 1991. Raziskovalna skupina je najprej raziskavo razdelila na devet vsebinskih sklopov, na katerem dela eden ali več posameznih raziskovalcev. Najprej je začela z delom na posameznih raziskovalnih sklopih, katerim bodo nato sledili še drugi. Tako je začela raziskovati vpliv gospodarske krize v štiridesetih letih 19. stoletja in vpliv finančne krize na revolucijo v letu 1848/49, vpliv finančne krize neo-absolutističnega režima na začetke ustavne dobe po letu 1860, vpliv velike gospodarske krize v tridesetih letih 19. stoletja na krizo demokracije, vpliv gospodarskih težav po sporu z Informburo na politične spremembe v začetku petdesetih let in vpliv gospodarske krize v osemdesetih letih na primer uspešne demokratizacije in osamosvojitve. Raziskovalci so najprej začeli pregledati ustrezno literaturo in drugo dostopno gradivo. Na tej podlagi so si izdelali strukturo posameznih znanstvenih študij, ki bodo pojasnjevale zastavljene probleme. Nato so začeli pregledovati arhivsko in časopisno gradivo ter ga pri tem kritično analizirali. Pri tem so po eni strani začeli identificirati, analizirati in interpretirati različne dejavnike, zaradi katerih je lahko prišlo do demokratizacije, po drugi strani pa so začeli raziskovati, zakaj nekateri demokratični prehodi niso bili uspešni in kateri dejavniki so omogočili uveljavitev avtoritarizma. Hkrati gospodarske dejavnike primerjajo z ostalimi družbenimi, zunanje in notranjepolitičnimi, kulturnimi in idejnimi dejavniki, ki so vplivali na politične prelome.

Temeljni raziskovalni projekt: »Slovenija med drugo svetovno vojno v evropskih primerjavah«

Projekt, ki ga je vodil dr. Boris Mlakar, se je končal sredi leta 2007, so izvajali trije raziskovalci. Sklepna faza je bila posvečena dokončanju primerjalnih analiz temeljnih značilnosti položaja oziroma razvoja v Sloveniji in osmih evropskih državah oziroma deželah. Predmet analize so tako bili okupacijski sistemi in cilji okupatorjev z okupiranimi ozemlji, vojaški in idejni vidiki odporniških gibanj, okupatorjevo nasilje in končno še kolaboracija ob morebitnem pojavu državljanske vojne. Posebna pozornost je bila dana primerjavi medvojnega razvoja na Slovenskem in Slovaškem. Ob sprotnem in predvsem končnem sintetiziranju problematike za posamezne dežele je projektna skupina opravila več komplementarnih raziskav in sodelovala na več mednarodnih znanstvenih konferencah.

V celoti je raziskava in iz nje izhajajoča primerjava pokazala, da je bil položaj Slovenije med drugo svetovno vojno res zelo specifičen, začeni z dejstvom, da je bila okupirana s strani treh okupatorjev. Z vidika posameznih parametrov pa je primerljiva s posameznimi deželami, tako v pogledu raznarodovanja in nasilja s Poljsko in Alzacijo, v pogledu intenzivnosti odporništvu s Hrvaško, Poljsko in delom Italije, v pogledu kolaboracije in državljanske vojne pa z Grčijo, delom Italije in Francijo. Slovenija pa izstopa po monopolni vlogi komunistične partije in temu sledeči »avtentični revoluciji« in prevzemu oblasti.

Projektna skupina je kot rezultat konkretnih raziskav in sodelovanja na konferencah objavila več znanstvenih člankov, ki obravnavajo okupacijske sisteme, okupatorjevo nasilje, dinamiko, oblike in ideološke oblike odporništvu, vlogo komunistične partije, ideološke osnove kolaboracije; vse to z vidika primerjave med Slovenijo in sosednjimi deželami ter omenjenimi evropskimi državami.

Temeljni raziskovalni projekt: »Temeljne usmeritve komunistične partije v Sloveniji v izrazitem boljševiskem obdobju (Od obnove partije do Kominforma)«

Pri izvajanju projekta, ki ga je vodil dr. Boris Mlakar, je sodelovalo šest raziskovalcev. V prvem letu je bilo delo posvečeno predvsem zbiranju in proučevanju zadevne literature ter zbiranju in analizi objavljenih in arhivskih virov. Projektna skupina je tako v Arhivu Srbije i Crne Gore pregledala fond Sodišča za zaščito države, v Arhivu Slovenije zbirko dokumentov Kominterne, partijski tisk ter fonde CK KPS, IO OF in del fondov t.i. protirevolucionarnega tabora, pregledovala pa je tudi gradivo v Biblioteki SAZU.

V vsebinskem pogledu so bile že opravljene določene raziskave, predvsem kar zadeva frakcijske boje znotraj partije v 30. letih in posebej vlogo Prežihovega Voranca – Lovra Kuharja, kar je skupina predstavila na mednarodnem simpoziju o Vorancu na Dunaju. Nadalje je potekala raziskava o konceptu in konkretni uporabi nasilja v uresničevanju partijskih revolucionarnih ciljev. Kar zadeva povojno razdobje, je s sodelovanjem na mednarodni konferenci o komunističnem gibanju med leti 1944 in 1956 v Varšavi predstavila tudi jugoslovanski model komunističnega prevzema oblasti in vlogo Kominforma. Objavljeni znanstveni članki projektne skupine so kot primer partijske uporabe nasilja predstavili primer Narteja Velikonje, kot primer partijskega odnosa do nacionalnega vprašanja pa stališče slovenskih komunistov do vprašanja oziroma pripadnosti Trsta med drugo svetovno vojno.

Podoktorski projekt dr. Jure Gašparič

Raziskovalec je v letu 2007 začel z raziskovalnim delom na podoktorskem projektu *Temeljni problemi demokracije na Slovenskem pred drugo svetovno vojno in njihov srednjeevropski*

kontekst, ki je tako po svoji vsebinski kot časovni dimenziji komplementaren z izvajanjem raziskovalnega programa *Idejnopolitični in kulturni pluralizem in monizem na Slovenskem v 20. stoletju*, saj ga še dodatno problemsko dopolnjuje ter zaokrožuje. V skladu s predvidenim načrtom uresničevanja projekta se je v prvem letu izvajanja projekta lotil obravnave vseh treh problemskih sklopov, ki obravnavajo posamezne vidike raziskave. V okviru prvega sklopa je tako raziskoval razmere in razmerja v jugoslovanskem državnem okviru, v okviru drugega sklopa je analiziral probleme demokracije v Dravski banovini (Sloveniji) in v okviru tretjega posamična spoznanja vpel v srednjeevropski kontekst. Raziskovalno delo je temeljilo na pregledovanju ustrezne literature, časopisja in druge politične publicistike, Stenografskih beležk Narodne skupščine Kraljevine SHS ter gradiva iz Arhiva Srbije in Črne gore v Beogradu, kjer sem pregledoval zlasti fonda Narodne skupščine in Milana Stojadinovića. Znotraj kronološkega okvira raziskave se je v prvem in drugem sklopu doslej najbolj osredotočil na prvo polovico tridesetih let. Raziskovalna spoznanja je oblikoval v znanstveno monografijo z naslovom SLS pod kraljevo diktaturo, ki je izšla v januarju 2008. V tretjem sklopu je analiziral soočenje Kraljevine Jugoslavije in Češkoslovaške republike z možnostjo restavracije Habsburžanov na Dunaju v tridesetih letih dvajsetega stoletja in primerjalno analiziral učinke politične mobilizacije množic v širšem srednjeevropskem prostoru v daljšem časovnem loku – od obnove ustavnega življenja v šestdesetih letih 19. stoletja do druge svetovne vojne.

CRP »Premoženski in civilno-pravni položaj slovenskih Judov v 20. stoletju« (»Konkurenčnost Slovenije 2006-2013«)

To je bil eden od projektov na katerem se je, zaradi želje naročnika, delalo zelo intenzivno, več kot je določal obseg ur. Projektno skupino je sestavljalo devet raziskovalcev in strokovnih sodelavcev iz Inštituta za novejšo zgodovino, hkrati pa so v projektu sodelovali še štiri pogodbeni zunanji sodelavci. Glavni naročnik ciljnega raziskovalnega projekta je Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. Projektna skupina je v skladu s časovnim načrtom izvedbe projekta nadaljevala z delom na prvi fazi projekta. V sklopu zbiranja različnih zgodovinskih virov so člani projektne skupine evidentirali in zbirali primarne in sekundarne zgodovinske vire in pregledovali relevantno literaturo. V prvi vrsti so zbirali ohranjeno in dostopno arhivsko gradivo, ki ga hranijo v arhivih v Ljubljani, Celju, Mariboru, Beogradu, Gradcu in na Dunaju. Hkrati je opredelila zgodovinski okvir obravnavane problematike in metode dela prilagodili posameznim zgodovinskim obdobjem ter gospodarskim in civilno-pravnim okvirom, v katerih se je skozi zgodovino nahajala Slovenija.

S tem je raziskovalna skupina vzpostavila osnovo za čim bolj natančno identifikacijo vseh Judov na ozemlju sedanje Republike Slovenije. Projektna skupina je tako najprej pregledala in analizirala vse relevantne statistične podatke. Ker so se prebivalci v popisih za Jude opredelili glede na versko pripadnost, naj bi bilo pred drugo svetovno vojno realno število v Sloveniji živečih Judov nekoliko večje, kot pa je bilo njihovo uradno število. Nekaj Judov se je namreč pokristjanilo ali pa so živeli v mešanih družinah. Raziskovalci so najprej obstoječo zbirko podatkov o žrtvah druge svetovne vojne in zaradi nje dopolnjevali še z drugimi ustreznimi podatki o žrtvah holokavsta na ozemlju Slovenije. Tako pridobljeno bazo podatkov so dopolnjevali še s podatki o preživelih Judih. Na podlagi najdenih uradnih podatkov o pripadnikih judovske verske skupnosti leta 1937 in nekaterih nekdanjih pripadnikov te skupnosti in njihovih družinskih članov, je raziskovalna skupina vzpostavila enotno bazo podatkov o Judih na ozemlju

sedanje Republike Slovenije nekaj let pred drugo svetovno vojno. Na podlagi ostalih arhivskih virov je raziskovalna skupina to bazo podatkov dopolnila še z nekaterimi Judi, ki jih prvotni popis ni zajemal. Hkrati je te podatke združila s podatki o smrtnih žrtvah druge svetovne vojne med judovskim prebivalstvom. Tako nastala baza podatkov zajema Jude, ki so pred in med drugo svetovno vojno bivali na ozemlju sedanje Republike Slovenije, njihovo državljanstvo, kraj bivanja, rodbinske povezave, poklic ipd.

Na podlagi tako pridobljenih podatkov je projektna skupina lahko opravila celovito analizo premoženjskega stanja judovske skupnosti, pri čemer je glavno pozornosti namenila obdobju pred, med in takoj po drugi svetovni vojni. Glavni cilj raziskave pa je bil identificirati tisto judovsko premoženje, ki bi lahko bilo predmet pogajanj o restitucijskih zahtevkih Judovske skupnosti Slovenije. V prvi vrsti je bilo to premoženje nekdanjih judovskih verskih občin in tisto premoženje Judov, kateri so vsi umrli med holokavstom, zaradi česar je njihovo premoženje prešlo v državno last. Raziskava je ugotovila, da tem kriterijem ustreza nekaj primerov premoženja prekmurskih Judov.

CRP »Slovenska sodišča 1944-1946 in kršenje človekovih pravic« (»Konkurenčnost Slovenije 2006-2013«)

V preteklem letu se je raziskovanje nadaljevalo na osnovi primarnega in sekundarnega arhivskega gradiva, ki ga hrani Arhiv Slovenije. Ugotovljeno je bilo, da so prvostopenjska partizanska, torej vojaška sodišča obsojala na različne tudi smrtne kazni, ni pa bilo vedno mogoče ugotoviti, ali so sodbe potrdila drugostopenjska sodišča in ali so bili obsojeni na smrt dejansko usmrčeni. Pri tem je bilo kar nekaj primerov, ko je bila smrtna kazen izvršena brez potrditve drugostopenjskega sodišča, več primerov pa je tudi samovoljnega izrekanja smrtne kazni v vojaških enotah. Med pregledanimi sodbami prevladujejo sodni postopki proti civilistom, ki jih je več kot polovica, kar je očitno kršenje človekovih pravic. Poleg obsodb na smrt smo registrirali obsodbe na težko prisilno delo, izgubo premoženja ali izgubo vojaškega čina in prav tako ugotovili različne kršitve postopka.

Raziskovanje represivnih ukrepov povojnih komunističnih oblasti je potekalo predvsem na podlagi arhiva Upravnih enot. Pregledane so bile sodne odločbe o razglasitvi za mrtve v Upravnih enotah Vrhnika, Ljubljana, Tržič, Velike Lašče in Črnomelj. Pozornost smo posvetili predvsem najstrožjim kaznim (zlasti smrtne kazni), ki pomenijo največjo kršitev človekovih pravic. Raziskovalno delo je zajelo tudi gradivo v Arhivu Republike Slovenije, ki smo ga primerjali s podatki, dobljenimi v gradivu zgoraj omenjenih uradov.

Raziskava na ta način v celoti poteka po načrtu, je pa prva raziskava te vrste pri nas (in tudi tujih zgledov za takšne raziskave še ni), zato je delo na gradivu precej zamudno. V metodološkem pogledu je zaradi natančnega ugotavljanja empiričnih podatkov bistvenega pomena podrobno pregledovanje arhivskega gradiva sodišč in upravnih enot. Pri tem je že sedaj jasno, da bodo imeli rezultati raziskave pomembno referenčno težo, saj gre za prvo tako široko zastavljeno analizo in prvo na primarnem (sodnem) gradivu utemeljeno predstavitev medvojnih (odporniških) in povojnih (komunističnih) sodnih praks v Sloveniji.

CRP »Preverjanje seznamov žrtev druge svetovne vojne in neposredno po njej po matičnih knjigah« (»Konkurenčnost Slovenije 2006-2013«)

Projekt je bil leta 2007 v začetni fazi izvajanja. Vodila ga je dr. Vida Deželak Barič v sodelovanju s štirimi raziskovalci in tremi strokovnimi sodelavkami. Potem ko je skupina oblikovala metodologijo dela, je pričela s sistematičnim evalvacijskim preverjanjem računalniške baze podatkov o žrtvah druge svetovne vojne in zaradi nje po matičnih knjigah. Zaradi zgodovinsko širše pomembnega dogajanja in manj raziskanih nekaterih kategorij žrtev se je najprej osredotočila na preverjanje podatkov predvsem na pristojnih uradih z območja nekdanje Ljubljanske pokrajine. Delo je potekalo kontinuirano, in sicer na upravnih enotah Ljubljana, Vrhnika, Grosuplje, Metlika, Črnomelj in tudi Tržič. Preverjanje podatkov po matičnih knjigah je že v začetni fazi potrdilo pričakovan večstranski pomen tega raziskovalnega postopka, tj. dokončno verifikacijo že zbranih podatkov, izločanje t.i. dvojnikov, odkrivanje novih žrtev itd. Analiza v tej fazi preverjanja je pokazala, da se skupno število žrtev, kot je bilo predhodno ugotovljeno v obstoječi računalniški bazi, bistveno ni spremenilo, kar pomeni, da je bila intenziteta novih vnosov in izbrisov dvojnikov precej izenačena, ter da je bila baza podatkov vsaj za območja dosedanjega preverjanja precej popolna. Analiza pa je žal tudi pokazala, da približno polovico žrtev ne bo mogoče preveriti po matičnih knjigah, ker niso bili izvedeni vpisi smrti. Poleg sistematičnega pregleda mrliških matičnih knjig iz vojnega in povojnega obdobja je bilo treba v postopku preverjanja upoštevati tudi arhivsko gradivo, vezano na povojne razglasitve oseb za mrtve, ter v številnih primerih tudi rojstne matične knjige, na kar skupina predhodno ni računala; našteto je poleg narave terenskega dela vplivalo na hitrost postopka preverjanja. Metodologija, po kateri se v raziskavo vključijo tudi rojstne matične knjige, je velikega pomena še zlasti pri raziskovanju žrtev povojnih pobojev.

CRP »Vojaško-civilni odnosi v Sloveniji med obema vojnama« (»Znanje za varnost in mir 2006–2010«)

Projekt, ki je bil zaključen 30. 11. 2007, je izvajalo 11 raziskovalcev. Projektna skupina je raziskala odnos slovenske politike, kulture, gospodarstva in prebivalstva do oboroženih sil Kraljevine SHS/Jugoslavije, njihov odnos do Slovencev, ter socialnopolitično dinamiko med pripadniki oboroženih sil in civilnim prebivalstvom na Slovenskem v prvi jugoslovanski državi. Ugotovila je, da sta katoliški in liberalni tabor sicer kritično, vendar pozitivno gledala na jugoslovanske oborožene sile in njihovo obrambno vlogo, medtem ko jih je marksistični tabor razumel predvsem kot instrument ohranjanja obstoječe meščanske države. Projektna skupina je identificirala tudi kritičen odnos slovenskih intelektualcev do oboroženih sil, ki se je razvil iz prvotnega navdušenja nad njimi, glede pogledov gospodarskih krogov na oborožene sile pa je ugotovila, da so jih upoštevali kot dejavnika gospodarske rasti v državi in s tem tudi na Slovenskem (predvsem v tekstilni industriji). Glede odnosa med slovensko družbo in Vojsko Kraljevine SHS/Jugoslavije ter obratno, je projektna skupina razčlenila prepletanje njihovega pozitivnega in negativnega vidika. Pozitivni je zadeval pomoč vojske civilnemu prebivalstvu na kulturni, družabni in socialni ravni, izražala pa sta ga tudi na narodno-obrambni in domoljubni podlagi utemeljeno sodelovanje posameznikov z obveščevalno službo Vojske Kraljevine Jugoslavije in naklonjen odnos Vojske Kraljevine SHS/Jugoslavije do Slovencev – ob hkratnem večvrednostnem poudarjanju srbske vojaške tradicije v stikih z njimi. Negativni vidik je zadeval spore ob kršitvah javnega reda in miru, v katere so bili zapleteni pripadniki oboroženih sil, ki so ob teh priložnostih do Slovencev pokazali nestrpen odnos, ter zanemarjanje Slovenije v obrambnih načrtih jugoslovanske države. Glede oblikovanja Vojske Kraljevine SHS na

slovenskem ozemlju je projektna skupina ugotovila, da ni temu v Sloveniji nihče nasprotoval. Ker je bilo njeno oblikovanje izvedeno po vzorcu bivše srbske vojske, pa se je vrednostni in vojaški sistem jugoslovanske vojske na Slovenskem v prvih letih obstoja jugoslovanske države marsikdaj pokazal kot neprimeren. Projektna skupina je obravnavala tudi vprašanje doživljanja kapitulacije Vojske Kraljevine Jugoslavije na Slovenskem. Ugotovila je, da so jo vsi tedanji slovenski politični dejavniki sprejeli kritično. Pri tem so posebej izstopali komunisti.

Člani projektne skupine so v letu 2007 pregledovali arhivsko gradivo v Arhivu Republike Slovenije v Ljubljani, Zgodovinskem arhivu Ljubljana, Pokrajinskem arhivu v Mariboru, Zgodovinskem arhivu Celje, Arhivu Srbije in Črne gore v Beogradu in The National Archives of the United Kingdom v Londonu. Konzultirali so tudi vso relevantno strokovno literaturo. Projekt so izvedli skladno z zastavljenimi raziskovalnimi cilji. Pripravili so 11 elaboratov, v katerih so predstavljena njihova raziskovalna spoznanja. Elaborate so vključili v zaključno poročilo o izvajanju projekta, katerega vsebinski del obsega 9 avtorskih pol besedila. Pripravili bodo tudi posebno monografsko publikacijo, v kateri bodo predstavljeni rezultati opravljenega raziskovalnega dela na projektu.

CRP »Organizacija, priprava in uporaba oboroženih sil v vojaški doktrini in praksi na slovenskem ozemlju v 20. stoletju« (»Znanje za varnost in mir 2006–2010«)

Projekt, katerega odgovorni nosilec je znanstveni sodelavec INZ doc. dr. Damijan Guštin, združuje 9 raziskovalcev Inštituta za novejšo zgodovino, ter štiri zunanje sodelavce, od katerih so trije člani raziskovalne skupine Obramboslovje, eden pa upokojeni raziskovalec. Vsi angažirani raziskovalci so bili financirani v obsegu med 50 in 600 ur letno. Cilj projekta je proučiti vojaške doktrine, ki so jih razvile vojske delujoče na slovenskem ozemlju v 20. stoletju ali slovenske oborožene sile v različnih zgodovinskih razmerah in obdobjih 20. stoletja. Angažirani raziskovalci so zbirali gradiva za svoje načrtovane dele raziskave v arhivih v R Sloveniji, nekateri tudi ustne vire; v Arhivu Srbije i Crne gore v Beogradu; načrtovano raziskovanje v Vojaškem arhivu v Beogradu ni moglo biti realizirano zaradi čakanja na dovoljenja za delo. Več raziskovalcev je izdelalo že osnutke študij, tako o doktrini jugoslovanske vojske v obdobju med obema svetovnima vojnima, o doktrinarnih elementih v osamosvojitvenem procesu Slovenije. Raziskovalci ugotavljajo, da je mogoče iz gradiva razbrati vrsto doktrinarnih elementov, ki so uporabni pri snovanju sodobnih doktrin ali celo omenjeni v doktrini Slovenske vojske, so pa tudi pomembni tudi za dopolnitev spoznanj iz nacionalne vojaške zgodovine. Dva raziskovalca sta z referatom o razvoju doktrine vojaške obrambe Jugoslavije nastopila na 34. svetovni konferenci vojaških zgodovinarjev. Vrsta raziskovalcev je raziskovalna spoznanja prenašala v prakso, saj so predavatelji na Fakulteti za družbene vede.

CRP »Vloga specialnih oblik organiziranja v asimetričnem vojskovanju na Slovenskem 1918-1994« (»Znanje za varnost in mir 2006–2010«)

Projekt, katerega nosilec je doc. na FDV dr. Vladimir Prebilič, izvaja Inštitut za novejšo zgodovino skupaj z Obramboslovnim raziskovalnim centrom Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani kot pogodbeni partner. V njem sodeluje 6 raziskovalcev inštituta. Projekt, ki je bil začel avgusta 2007, je namenjen raziskavi zgodovinskih vzporednic organizacije posebnih enot v slovenski novejši vojaški zgodovini, s poudarkom na brigadi MORiS. V letu 2007 se je tisti del raziskave, ki ga izvajajo raziskovalci inštituta, osredotočil na proučevanje organizacije posebnih

enot v okviru radikalnih vojaško organiziranih političnih skupin (PAČ, Orjuna), narodnoobrambne organizacije TIGR in posebnim enotam slovenskega izvora v obdobju druge svetovne vojne. Raziskovalci so uspeli opredeliti raziskovalne probleme in evidentirati gradivo. Trije raziskovalci sodelujejo tudi pri zbiranju gradiva o brigadi MORiS; sodelovali so v oblikovanju vprašalnika za njene pripadnike, medtem ko se je zbiranje ustnih izjav začelo v januarju 2008.

CRP »Vloga in pomen obveščevalno varnostnih služb v sodobnem asimetričnem vojskovanju - obrambni vidik«, (»Znanje za varnost in mir 2006–2010«)

Projekt, katerega nosilec je dr. Uroš Svete, Obramboslovni raziskovalni center, FDV se je začel avgusta 2007 je namenjen proučevanju vloge obveščevalnih služb in varnostnih služb v obrambni strategiji boja z asimetričnimi oblikami oboroženih konfliktov – pri čemer gre v prvi vrsti za boj s sodobnim terorizmom. V njem sodelujeta kot zunanja sodelavca dva raziskovalca Inštituta za novejšo zgodovino. Njuna naloga je, da izdelata študiji o obveščevalni službi v boju proti nacizmu in o obveščevalni službi v boju med odporniškim gibanjem in okupacijskimi obveščevalno-varnostnimi službami. V letu 2007 so tekla le pripravljala dela.

Program »Raziskovalna infrastruktura Slovenskega zgodovinopisja«

Delo je potekalo v skladu z zastavljenimi načrti in cilji. Na projektu je bila zaposlena 1 raziskovalka - vodja programa dr. Nina Vodopivec. V letu 2007 se je vsebinsko in grafično strukturiralo portal Sistory – portal Zgodovina Slovenije; kar zajema vsebinsko zasnovo temeljnih stebrov (določitev kategorij z izborom vsebin, logičnih povezav in načinov iskanja), grafično oblikovanje in oblikovanje osnovnih iskalnikov. Pripravilo se je gradivo za prenos podatkov z že obstoječih programov: zbirke o žrtvah druge svetovne vojne in mobilizirancih v nemško vojsko med drugo svetovno vojno v Sloveniji, digitaliziralo vsebine slovenskih historičnih revij (Prispevki za novejšo zgodovino 46 letnikov in Zgodovinski časopis 60 letnikov), 3 monografije, 4 zgodovinske učbenike, Uradne liste (med leti 1918-1939) in Dokumente ljudske revolucije (5 knjig). Digitaliziranje vsebin je bilo tehnično in tudi finančno zelo zahtevno. Statične vsebine se je prevedlo iz slovenskega v angleški jezik, hkrati pa je v drugi polovici leta potekalo prevajanje obsežne monografije Zgodovina Slovenije.¹

V tem času se je vsebinsko zasnoval vnosni obrazec za zgodovinski indeks citiranosti. V obrazce so podatke vnašali štiri študentje (4 mesece). Delo se je zaradi tehnološko programskih problemov pri pripravi iskalnikov končalo kasneje, kot smo pričakovali. V indeks se je vpisalo znanstvene članke osrednjih zgodovinskih časopisov v Sloveniji, znanstvene monografije, zbornike recenziranih znanstvenih posvetovanj in simpozijev izdanih v Sloveniji v letu 2005 in 2006 ter že obstoječo baza citatov zaposlenih na INZ od leta 2003. Portal Sistory je zaradi zapletov pri programiranju iskalnika po bazi citatov in pdf formatih še v fazi testiranja. Portal bomo javnosti odprli 1.3. 2008.

Mednarodni projekt za mrežo Dariah - Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities

¹ Besedilo zajema za elektronsko obliko predelano monografijo dr. Petra Štiha, dr. Vasko Simonitija (Slovenska zgodovina do razsvetljenstva) in dr. Petra Vodopivca (od Pohlinove Slovnice do samostojne države: slovenska zgodovina od konca 18. stoletja do konca 20. stoletja).

V letu 2007 se je INZ s portalom Slstory vključil v mednarodno mrežo Dariah - Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities. V projektu, ki ga prijavlja Dariah - *Preparing for the construction of the Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities* (Combination of Collaborative Projects and Coordination and Support Actions), je INZ prevzel partnerstvo in aktivno sodelovanje v strateškem delovnem paketu. Prijava je v fazi pogajanj.

Češko – Slovenski bilateralni projekt: »Politične, ekonomske in kulturne oblike panslavizma v čeških deželah in na Slovenskem - zgodovinska komparativna perspektiva«

V letu 2007 je projektna raziskovalna skupina (Dr. Jurij Perovšek, dr. Andrej Pančur, dr. Jure Gašparič), ki jo vodi dr. Žarko Lazarevič začela z izvajanjem dvoletnega bilateralnega slovensko-češkega projekta Politične, ekonomske in kulturne oblike panslavizma v čeških deželah in na Slovenskem - zgodovinska komparativna perspektiva, ki poteka v sodelovanju z Inštitutom za ekonomsko in socialno zgodovino pri Filozofski fakulteti Karlove univerze v Pragi. Vodja na češki strani je prof. dr. Eduard Kubů. Namen projekta je v sintetični obliki predstaviti temeljne morfološke in tipološke značilnosti panslavizma pri obeh narodih. V skladu z načrtom izvajanja projekta je projektna skupina v prvem letu zbirala literaturo in arhivsko gradivo v slovenskih inštitucijah kot pripravo na raziskovalno delo v praških arhivih in knjižnicah.

Projekt ERA, koordinator na INZ dr. Nevenka Troha

Osnovni namen projekta ERA, ki ga v času od septembra 2006 do maja 2007 financira Evropska komisija je začeti z izdelavo video arhiva odporniških gibanj v Evropi v času 2. svetovne vojne. V arhivu, gradivo katerega bo dostopno na sodobnih nosilcih slike in zvoka (CD, DVD, posebna stran na svetovnem spletu), bodo zbrane različne vrste gradiva in to tiste, ki jih že hranijo inštitucije ali posamezniki, kot tudi novo posneta pričevanja še preživelih udeležencev odporniških gibanj. Nosilec projekta je Inštitut za novejšo zgodovino in zgodovino odpornišva iz mesta Reggio Emilia v Italiji, vanj pa so poleg INZ vključeni partnerji iz Francije, Italije, Poljske, Avstrije in Nemčije.

V prvi fazi nastajanja ERA, ki je predmet projekta, smo v letu 2006 posneli video intervjuje s tremi udeleženci odpornišva iz Slovenije (Ciril Zlobec, Ivan Srćnik, Alenka Gerlović). Ker je med nameni projekta tudi prenašanje vedenja o tej problematiki na mlade generacije, so te intervjuje, seveda pod mentorstvom sodelavcev INZ, izdelali dijaki srednjih šol.

V letu 2007 so sodelavci INZ (Troha, Guštin, Rendla, Šorn) smo sodelovali pri izdelavi sinopsisov posnetih intervjujev in pri pripravi spletne strani ERA (predstavitev odpornišva v Sloveniji, topografija itd.), ki je bila predstavljena ob zaključku projekta 8. maja 2007 na posebnem srećanju s predstavniki Evropske komisije v Berlinu. Srećanja smo se udeležili sodelavci INZ Troha, Šorn in Rendla. Rezultati projekta ERA so na spletni strani z naslovom <http://www.resistance-archive.org>.

S sodelavci, dijaki iz Gimnazije Poljane v Ljubljani, Gimnazije Postojna in Gimnazije Trbovlje (skupaj 10) smo sodelavci INZ (Guštin, Troha, Šorn, Rendla) pripravili enodnevni seminar o okupatorjevem nasilju, ki je bil 17. 2. 2007. V dneh od 27. 2. do 4. 3. smo z njimi obiskali koncentracijsko taborišća Auschwitz in mesto Krakov. (Poroćilo v RENDLA, Marta. ERA - European Resistance Archive, Arhiv evropskega odpornišva. *Prispev. novejšo zgod.*, 2007, 47, št. 1, str. 221-227).

Program Interreg IIIA/ Phare CBC Italija-Slovenija, akcija 3.2.4

Projekt: Na ozemlju, kjer meja pomeni most. Delitve in sodelovanja na obmejnem območju med Italijo in Jugoslavijo po 2. svetovni vojni (1945-1965), koordinator na INZ dr. Nevenka Troha

Nosilec projekta je bil Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja Furlanije-Juljske krajine, partnerji pa so Tržiško Kulturno Združenje, Narodna in študijska knjižnica Trst in SLORI - Slovenski raziskovalni inštitut v Trstu na italijanski strani, na slovenski strani pa Goriški muzej Nova Gorica, Inštitut za novejšo zgodovino Ljubljana, Politehnika Nova Gorica in Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper. Projekt je pričal teči julija 2004 in se je zaključil novembra 2007. Dr. Nevenka Troha je bila s strani INZ imenovana v znanstveni odbor in je v njem aktivno sodelovala ves čas trajanja projekta.

Vsebinsko je bil razdeljen v tri sklope: 1. graditev novega političnega sistema, 2. vloga zaveznških vojaških uprav v Juljski krajini in 3. gospodarski preporod obmejnega območja. V okviru teh treh sklopov so bile prijavljene teme, ki pokrivajo tako politično kot gospodarsko, socialno in kulturno zgodovino ter zgodovino vsakdana.

Z Inštituta za novejšo zgodovino smo se v delo v projektu aktivno vključili dr. Nevenka Troha, dr. Jože Prinčič in dr. Vida Deželak, ki smo sodelovali na okroglih mizah in zaključnem simpoziju (Troha, Prinčič), ki je bil v Trstu in Kopru od 14. do 16. maja 2007. Dvojezični zbornik bo v kratkem objavljen.

Poročilo o izhajanju znanstvene revije Prispelki za novejšo zgodovino, XLVII, 2007

Prispelki za novejšo zgodovino, osrednje slovenska znanstvene revije za novejšo zgodovino, ki jo izdaja Inštitut za novejšo zgodovino s sofinanciranjem Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, je izšla v letu 2007 (47. leto rednega izhajanja), v dveh rednih zvezkih (številkah) v obsegu 52,2 avtorskih pol. Revija objavlja znanstvene članke, ki so kronološko in posledično tematsko vezani na novejšo zgodovino, na čas 19. in 20./21. stoletja. Ker je revija znanstvena ima stalno rubriko, v kateri strokovnjaki za posamezna področja zgodovine in časovne okvire predstavljajo v obliki poročil in ocen knjige iz tematike novejše zgodovine. S tem izpolnjuje revija pomembno poslanstvo strokovne kritike in hkratnega seznanjanja z bistvenimi izsledki zgodovinopisja tako doma kot v tujini.

Bistven poudarek imajo v reviji objave izvorih znanstvenih člankov (1.01, 1.02). V letu 2007 jih je bilo v dveh zvezkih (številkah) objavljenih 23 – v prvem zvezku, ki je imel skupaj 26,7 avtorskih pol tekstov 13 (21,4 avtorske pole), v drugem pa 10 (19 avtorske pole). Avtorji slabe polovice (11) objavljenih znanstvenih člankov so raziskovalci zaposleni na Inštitutu za novejšo zgodovino. Avtorji treh objavljenih znanstvenih člankov so iz tujine (objavljeni v prevodu v slovenščino). Tematika razprav je kronološko segala od prve polovice 19. stoletja do konca zadnjega desetletja 20. stoletja, po vsebini pa so avtorji v razpravah obravnavali predvsem teme iz politično zgodovino, v manjšem obsegu pa »čisto« gospodarsko in socialno zgodovino. Glede na obdobja (po ustaljeni periodizaciji) so bila v znanstvenih člankih obravnavana vsa obdobja uravnoveženo, še najmanj je bilo člankov, v katerih so avtorji obdelovali čas med svetovnima vojnama.

Poleg znanstvenih člankov so bile v letu 2007 objavljene ocene in poročila o knjigah (1.19) v obsegu 10 avtorskih pol (število ocen in poročil 15), pri čemer so bila posamezna dolga in

vsebinsko poglobljena. Objavljeni so bili tudi zapisi ob življenjskih jubilejih vidnih zgodovinarjev in poročila z znanstvenih srečanj, katerih so se udeležili sodelavci inštituta ali jih je organiziral Inštitut za novejšo zgodovino (1.04).

Poročilo o izhajanju zbirke Razpoznavanja/Recognitiones

V letu 2007 smo v okviru inštitutske znanstvene knjižne zbirke Razpoznavanja/Recognitiones, v uredništvu Žarka Lazareviča in Marte Rendla, prijavili na ARRS tri monografije. Subvencijo za natis smo dobili za dve izvorni znanstveni monografiji in sicer za monografijo Mojce Šorn o preskrbi Ljubljane med drugo svetovno vojno in Vide Deželak-Barič o organiziranosti Komunistične partije Slovenije v prelomnem času druge svetovne vojne. Obe knjigi sta bili pripravljene in nato tudi natisnjene v časovnih okvirih, ki jih predpisuje ARRS. Ob tem je potrebno ponovno poudariti, da se subvencije ARRS relativno znižujejo in da mora inštitut iz lastnih virov prispevati manjkajoča sredstva, ki obsegajo približno polovico potrebnih stroškov na izdani naslov.

Poročilo o delu knjižnice Inštituta za novejšo zgodovino v letu 2007

Poročilo prikazuje najpomembnejše aktivnosti v knjižnici inštituta za novejšo zgodovino v letu 2007. Leto je zaznamovalo praznjenje kletnih prostorov knjižnice in selitev dela fonda v Dragomelj, ter projekt izgradnje portala slovenskega zgodovinopisja, v okviru katerega smo pomagali pri vzpostavitvi zgodovinskega indeksa citiranosti ZIC. V letu 2007 je bila knjižnica odprta 248 delovnih dni, delo pa je sicer potekalo po ustaljenih postopkih. Knjižnično gradivo smo pridobivali večidel z nakupi, nekaj pa tudi z zameno in z darovi.

I. Nabava gradiva:

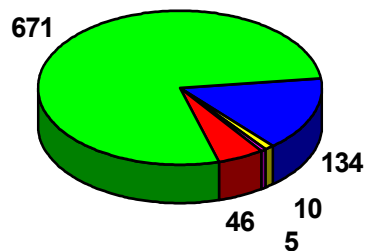
V knjižnici smo leta 2007 vpisali 827 novih knjižnih naslovov v 866 zvezkih (leto poprej pa 765 novih knjižnih naslovov v 802 zvezkih) in 130 naslovov revij v 220 zvezkih. (lani pa 142 naslovov v 234 zvezkih).

Pregled inventariziranega gradiva v letu 2007:

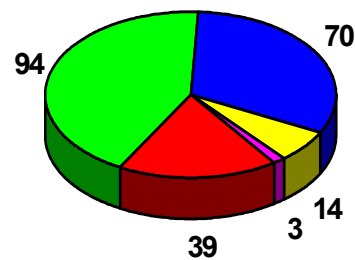
	Monografske publikacije:	serijske publikacije:	skupaj:
<i>Nakup:</i>	671	94	765
<i>Zamena:</i>	46	39	85
<i>Dar:</i>	134	70	204
<i>Stari fond</i>	10	14	24
<i>Lastna izd.</i>	5	3	8
<i>Skupaj</i>	866	220	<u>1.086</u>

Načini nabave monografskih in serijskih publikacij v letu 2007:

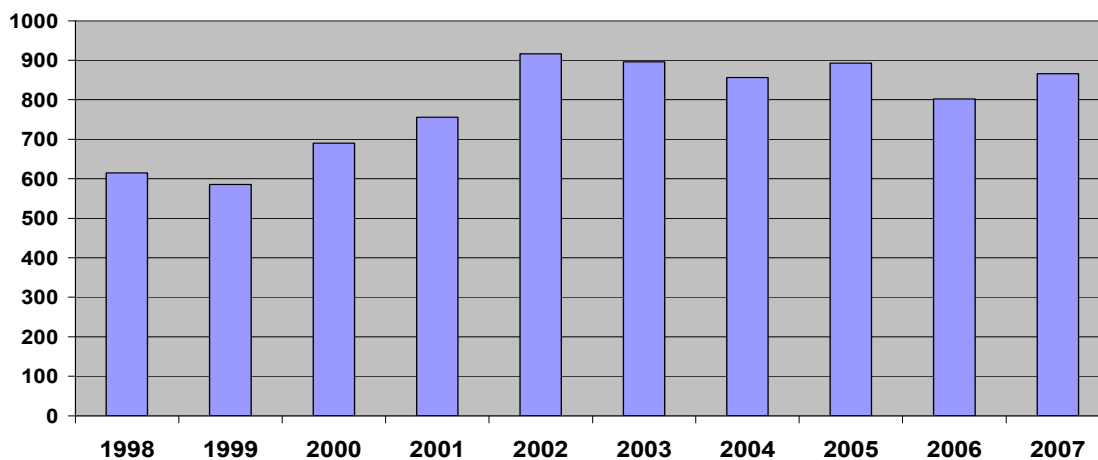
Knjige:

Revije:

Nabava knjig med leti 1998 in 2007

31.

Decembra 2007 je tako celoten fond naše knjižnice obsegal:

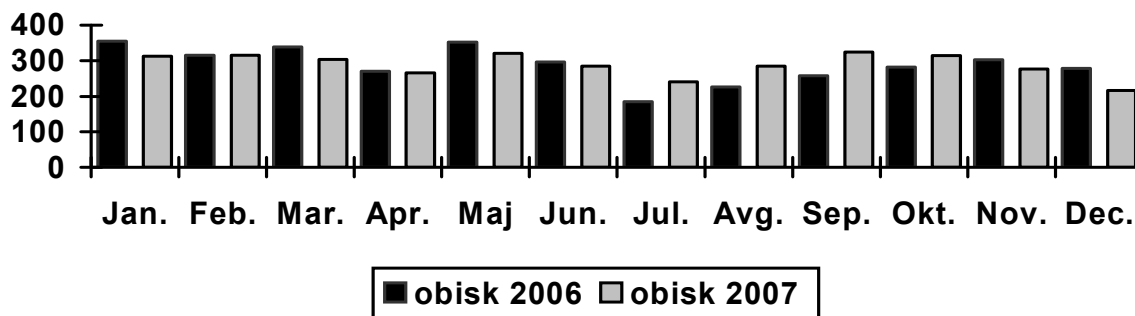
Knjige:	disertacije / elaborati	Serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj:
33.524	170	9051	71	<u>42.816</u>

Ob tem še naj omenimo, da število arhiviranega knjižničnega fonda ne zajema podatkov o elektronskih dostopih do gradiv na svetovnem spletu, čeprav se je v zadnjem letu ponudba elektronskih publikacij zelo povečala.

II. Izposoja:

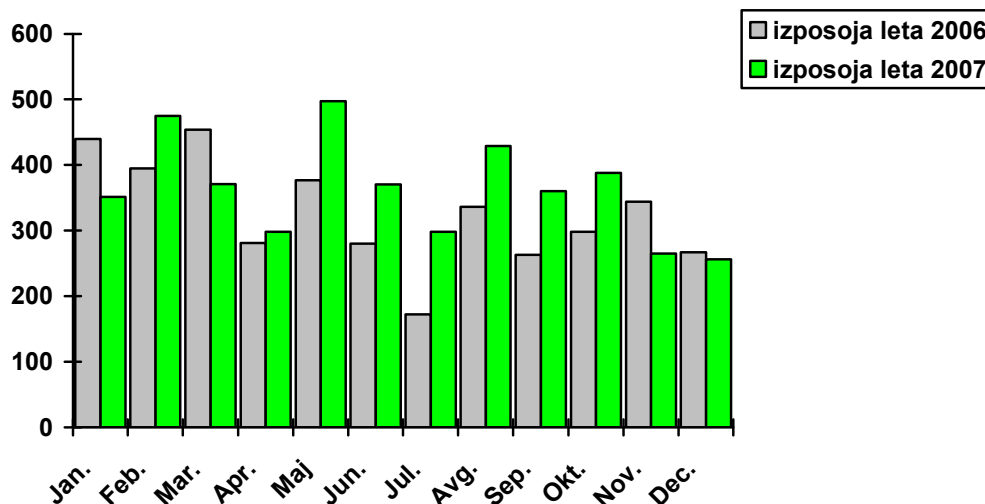
V letu 2007 smo imeli v knjižnici 490 aktivnih članov, (lepo poprej 502) med katerimi jih je bilo na novo vpisanih 163 (v letu 2005 170). V letu 2007 je knjižnica zabeležila po podatkih iz COBISS-a **3.462** obiskov, (lani 3.076) kar pomeni 12.5 % rast obiska. Seveda pa v to število pogosto niso všteti »domači« obiskovalci, ki si izposojajo revije in knjige v čitalnico.

Obisk v knjižnici INZ (po mesecih) v letih 2006 in 2007:

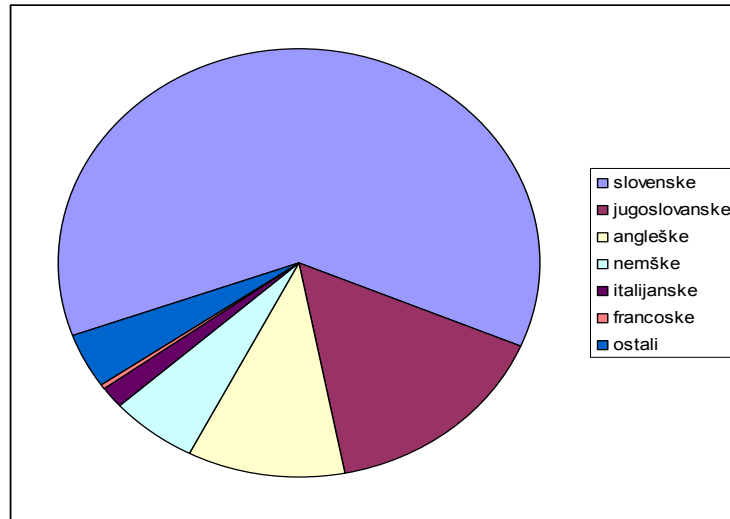
Zaradi večjega obiska je bila seveda večja tudi izposoja, čeprav je zanimivo, da sta bila obisk in izposoja v prvi polovici leta manjša kot lani, medtem, ko se je precej povečal obisk v poletnem in jesenskem času. V letu 2007 smo s pomočjo računalnika izposodili 4.358 enot (lani 3.907) (37 pa na zadolžnice). Iz preglednice je razvidna povečana količina izposojenih knjig v primeri z lanskim letom.

Izposoja po mesecih v knjižnici INZ leta 2006 in 2007:

	Knjige:	Časniki in časopisi	skupaj:
<i>Izposoja na dom v letu 2006:</i>	2.951	1165	4.116
<i>Izposoja na dom v letu 2007</i>	3.076	1282	4523

Kot zanimivost lahko dodamo, da so si naši bralci v letu 2006 izposodili 1820 slovenskih, 455 hrvaških in srbskih, 314 angleških, 173 nemških, 44 italijanskih in le 7 francoskih knjig ter 106 knjig iz ostalih jezikov.

V medknjižnični izposoji smo si izposodili 34 knjig iz raznih knjižnic po Sloveniji in 17 iz tujine, sami pa smo drugim institucijam iz naših zbirk posodili 39 knjig, eno celo v Litvo.

III. Strokovno delo:

V bazo COBISS smo do začetka leta 2008 vnesli že 17.888 naslovov bibliografskih enot (ali 25.501 inventarnih enot). Med strokovne zadolžitve sodi tudi udeležba na strokovnih izobraževanjih: Sergej Škofljanec se je od 12. do 16. marca 2007 udeležil 40 urnega tečaja o Katalogizaciji monografskih publikacij za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI. V septembru in oktobru 2007 napravil 30 zapisov za testno bazo, ki so bili v IZUMU, 18. decembra uspešno ocenjeni, trenutno pa čaka na oceno iz Narodne in Univerzitetne knjižnice, ki je pogoj za pristop k izpitu za pridobitev licence za vzajemno katalogizacijo. Igor Zemljič se je 4. in 5. junija 2007 udeležil seminarja: Information access for the global community na sedežu konzorcija UDC v Kraljevi (narodni) knjižnici v Den Haagu na Nizozemskem. Nataša Kandus in Igor Zemljič sta se 22. in 23. oktobra udeležila rednega bienalnega srečanja Zveze bibliotekarskih ruštev na Bledu z naslovom: »Knjižnice za prihodnost: napredek in sodelovanje«, kjer je Nataša Kandus prejela Čopovo priznanje. Igor Zemljič je bil 28. in 29. novembra gost letne konference uporabnikov COBISS-a v Mariboru, udeležil pa se je tudi vseh predstavitev novosti, ki jih je IZUM organiziral v Ljubljani 11. oktobra in 13. decembra t.l.

Pomembna dodatna aktivnost je bilo tudi sodelovanje pri izgradnji zgodovinskega indeksa citiranosti ZIC-a, čeprav so bili na projektu zaposleni drugi vnašalci, smo sami pripravili in nabrali vso gradivo, sam program (pravzaprav dva, saj sta zgrajena na povsem različni platformi) pa je nastal iz načrtovane zasnove iz minulega leta. Ker je prenos zamisli iz teorije v prakso terjal kopico novih, rešitev, dodelav in predelav, pa tudi dopolnitev nam je, zlasti začetek vnašanja, in nato nadziranje opravljenega dela in odpravljanje napak vzelo ogromno časa in energije med majem in decembrom 2007.

V začetku novembra smo zaradi adaptacije kleti, izpraznili kletna skladišča (sobe 31, 32, 34) in ves časopisni fond preselili na začasno lokacijo v Dragomelj pri Domžalah. V skladišču smo morali najprej poskrbeti za primerno temperaturo in vlago, saj so bili prostori pred tem zelo zapuščeni, kar smo dosegli z ogrevanjem in izolacijo zunanjih sten ter z zniževanjem stropa (oz z zmanjšanjem ogrevanega volumna. Iz priloženih podatkov o temperaturi in vlažnosti, so razvidne klimatske razmer od 17. novembra do začetka januarja. V času obnovitvenih del smo posebno pozornost posvečali gradivu , ki je ostalo v Kazini, da ga delavci niso poškodovali.

Datum	17.11. 2007	27.11. 2007	7. 12. 2007	17. 12. 2007	27. 12. 2007	7. 1. 2008
<i>Temperatura</i>	14,9	15	15,7	15,2	15,9	16,2
<i>Relativna vlažnost</i>	67	53	55	50	50	53

Začetek polnjenja skladišča v Domžalah

Hkrati z odpravljanjem težav z vlago v kletnih prostorih, smo se lotili tudi postopka restavriranja originalne uredniške vezave vseh letnikov časnika Slovenec. Z digitalizacijo gradiva, bodo namreč originali manj obremenjeni in smo se zato dogovorili z restavratorskim centrom Arhiva Republike Slovenije za postopno umikanje posameznih letnikov iz uporabe. Konservatorji so predlagali, da bi se obnova pričela z manj poškodovanim gradivom, da bi se postopoma lahko seznanili z vezavo, njeno kakovostjo in njenimi poškodbami. 17. aprila so v restavriranje sprejeli Slovence iz let 1915-1918, 14. avgusta pa še letnike 1873, 1875, 1876, 1878, 1931/III, in 1932/IV. Nadaljevali smo tudi s pošiljanjem Prispevkov in knjig iz zbirke Inštituta v izmenjavo s sorodnimi ustanovami ter izdajanje faktur za prodajo. 24. julija smo h knjigovezu Erman peljali 38 letnikov časnikov in revij.

Na kadrovskem področju v knjižnici v tem letu ni bilo sprememb.

4. Ocena uspeha pri doseganju ciljev, zastavljenih za leto 2007 po fizičnih, finančnih in opisnih kazalcih (v EUR)

**IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV
PO VRSTAH DEJAVNOSTI**

od 1. januarja do 31.12.2007

(v eurih, brez centov)

ČLENI TEV PODSK UPIN KONT OV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	realizacija 2007		načrt 2007		indeks	indeks
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	1.567.019	169.685	1.772.173	164.000	0,88	1,03
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	1.541.751	169.685	1.772.173	164.000	0,87	1,03
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	25.268	0	0	0		
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0	0	0		
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0	0	0		
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	1.726	74.200	37.000	0	0,05	
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	150	1.247	7.500	0	0,02	
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	1.134	644	1.000	0	1,13	
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0	0	0		
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	1.134	644	1.000	0	1,13	
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	1.570.029	245.776	1.817.673	164.000	0,86	1,50
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	581.654	143.927	401.024	35.495	1,45	4,05
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	9.626	0	0		
460	STROŠKI MATERIALA	673	47.422	23.585	56.300	8.781	0,84	2,69
461	STROŠKI STORITEV	674	534.232	110.716	344.724	26.714	1,55	4,14

	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	950.692	91.167	982.078	123.747	0,97	0,74
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	721.113	76.583	741.239	93.346	0,97	0,82
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	113.792	14.584	136.953	4.926	0,83	2,96
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	115.787	0	103.886	25.475	1,11	0,00
462	G) AMORTIZACIJA	679	31.038	0	64.660	4.758	0,48	0,00
463	H) REZERVACIJE	680	0	0	356.621	0	0,00	
del 465	I) DAVEK OD DOBIČKA	681	0	151	0	0		
del 465	J) OSTALI DRUGI STROŠKI	682	5.366	2.534	10.105	0	0,53	
467	K) FINANČNI ODHODKI	683	346	0	1.719	0	0,20	
468	L) DRUGI ODHODKI	684	0	3.468	1.466	0	0,00	
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (686+687)	685	0	4.442	0	0		
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	686	0	0	0	0		
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	687	0	4.442	0	0		
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684+685)	688	1.569.096	245.690	1.817.673	164.000	0,86	1,50
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-688)	689	933	86	0	0		
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (688-670)	690	0	0	0	0		
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let , namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	691	0	0	0	0		

Obrazec je pripravljen na podlagi 28. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99), PRILOGA 3 pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

* Podatek šifra uporabnika je obvezen podatek za vse tiste, ki so navedeni v odredbi o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (štiri mestna šifra proračunskega uporabnika + kontrolna številka).

Ocena uspeha je nekoliko spremenjena zaradi natančne uvedbe stroškovnih mest in sodil za razmejevanje med različnimi vrstami stroškov in prihodkov kot ga velevajo predpisi. Povišanje stroškov blaga materiala in storitev je obrazložena pod točko 6. Natančnejša poročila so vsebovana v računovodskem poročilu, posamezne postavke pa v bilanci. Poslovanje obeh služb, javne in tržne sta bili v letu 2007 pozitivni, kar gre pripisati predvsem povečanemu obsegu dela, včasih preobremenitvi. Ker so nekateri odhodki vezani na v letu 2007 začeta dela (predvsem pa so vezani na izvedbo prenove kleti oziroma knjižničnih depojev v kleti in izpraznitev prostorov s strani plesne šole Kazina, ki je bila pričakovana v jeseni 2007, pa se še ni realizirala), smo sredstva za opremo knjižnice in čitalnice ter druga podobna dela (obnovo vrat) morali dati pod rezervirana sredstva, ki bodo porabljena v začetku 2008, skladno z izvedbo del in selitvijo znotraj stavbe. Med te sodijo tudi nekateri stroški tiska in podobno, za katere so storitve opravljene, računov pa v letu 2007 nismo prejeli.

5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela

Izvajanje znanstveno raziskovalnega dela na INZ se že vrsto let srečuje z nedopustnimi posledicami financiranja, čeprav težko rečemo, da so le-te nepričakovane, saj sistem financiranja ostaja ves čas enak. Že vsa leta trajanja programskega financiranja (od leta 2004) je raziskovalno delo oteženo zaradi prenizko zastavljenih ur za raziskovalce na programih in zaradi slabega načrtovanja v letih 2004-2005. Te razmere smo zadnja leta, zlasti pa v letu 2007, popravljali tako, da smo raziskovalce obremenili z dodatnim delom na temeljnih in ciljnih raziskovalnih projektih. To seveda lahko ima posledice v kvaliteti dela in izvajanju temeljnega, raziskovanja na programih. Kljub temu načinu dela, pa zaradi kadrovske sestave INZ oziroma plačilnega povprečja zaposlenih (število raziskovalcev z najvišjimi nazivi), beležimo primanjkljaj pri sredstvih določenih po ceni ure za plače. Ta primanjkljaj smo prisiljeni vsako leto nadomeščati na račun drugih postavk v ceni raziskovalne ure (materialni stroški in amortizacija), včasih celo nad dovoljenim odstotkom (skoraj povsod pa do dovoljenih 15% - različno po programih in projektih). Taka odstopanja beležimo tudi v letu 2007.

Tovrstna odstopanja seveda zmanjšujejo sredstva za samo raziskovalno delo (delo v arhivih, sodelovanje na znanstvenih posvetih) in lahko vplivajo na kvaliteto in obseg opravljenega raziskovalnega dela.

V letu 2007 smo zabeležili še višji primanjkljaj, ki nastaja iz dejstva, da ARRS v prenizkem znesku subvencionira stroške, ki nastajajo iz naslova izplačil po kolektivni pogodbi (regres, prehrana, prevoz,...). Pri tem beležimo izgubo 20.174 EUR, ki jo moramo nadomeščati iz drugih virov, kar enako kot zgoraj, pomeni, da se zmanjšujejo sredstva za temeljno raziskovalno delo, in na temelju tega ugotavljamo, da javni financer ne upošteva strukture zaposlenih oziroma narave dela na INZ. Poudariti je potrebno še to, da zaposleni na INZ prejemajo dnevnice do višine davčno priznanih stroškov in ne v višini, ki je predvidena po kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost (približno 25% manj).

Zato, ker se vse naštetu ponavlja iz leta v leto in ker se zneski zvišujejo nesorazmerno z rastjo dotacij za raziskovalno uro ali s subvencijami za kolektivno pogodbo, ponovno opozarjamo na neskladje pri sistemu financiranja znanstveno-raziskovalnega dela v inštitutu naše vrste (brez laboratorijev in z majhnim številom strokovnega osebja). To pa posledično resno ovira inštitut pri doseganju želene znanstvenoraziskovalne ravni in pri pridobivanju novih del na razpisih.

Drug podoben problem še naprej ostaja infrastruktura inštituta. Ne uprava, ne knjižnica, ne na novo postavljena infrastruktura v ožjem pomenu besede, niso bile ne v letu 2006, ne v letu 2007 finančno pokrite v skladu z opravljenim delom, velikostjo stavbe, ki jo ima inštitut v upravljanju in številom zaposlenih. Že drugo leto zapovrstjo opozarjamo, da princip, da se dotacije za ustanoviteljske obveznosti izračunavajo na podlagi tistih zneskov, ki so bili določeni leta nazaj, ne ustreza. Že leta 2006 kot tudi 2007 smo v vlogah na ministrstvo in ARRS opozarjali na problem in predlagali pogajanja o novem izračunu, vendar brez uspeha.

V letu 2007 smo ponovno ostali brez sredstev za pokrivanje knjižnice (plače zaposlenih in nabava knjig). Obračunali smo jih sicer v okviru ustanoviteljskih obveznosti, vendar smo morali razliko pokriti iz lastnih sredstev, kar gre v škodo vzdrževanja stavbe in je nedopustno. Poleg tega smo morali stroške režije delno prenesti tudi na raziskovalne projekte in programe, kar je še dodatna ovira pri izvedbi raziskovalnega dela. Ponovno opozarjamo, da delovanje knjižnice po statutarnih določilih sodi neposredno pod upravo INZ.

Pri infrastrukturi smo v letu 2007 presegli načrtovani obseg dela na izdelavi portala Slovenska zgodovina in to samo z 1 FTE oziroma enim zaposlenim. Tudi tu so nastajala nesorazmerja v financiranju, ki zavirajo delo in izvajanje programa.

Izdajanje knjižne zbirke INZ »Recognitiones-Razpoznavanja« in revije Prispevki prav tako bremeni INZ, saj s subvencijami ARRS niso v celoti pokriti stroški izdajateljske dejavnosti in bremenijo raziskovalni sklad.

6. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji preteklega leta

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV - DOLOČENIH UPORABNIKOV

(v eurih, brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK		indeks 2007/ 2006
			2007	2006	
1	2	3	4	5	
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	1.736.704	1.595.247	1,09

760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	1.711.436	1.563.262	1,09
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	25.268	31.935	0,79
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0	
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	50	0,00
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	75.926	36.976	2,05
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	1.397	7.361	0,19
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	1.778	852	2,09
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0	
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	1.778	852	2,09
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	1.815.805	1.640.436	1,11
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	725.581	369.955	1,96
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	9.626	0	
460	STROŠKI MATERIALA	873	71.007	55.437	1,28
461	STROŠKI STORITEV	874	644.948	314.518	2,05
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	1.041.859	939.230	1,11
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	797.696	708.484	1,13
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	128.376	37.402	3,43
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	115.787	193.344	0,60
462	G) AMORTIZACIJA	879	31.038	36.146	0,86
463	H) REZERVACIJE	880	0	282.202	0,00
del 465	I) DAVEK OD DOBIČKA	881	151	0	
del 465	J) OSTALI DRUGI STROŠKI	882	7.900	9.811	0,81
467	K) FINANČNI ODHODKI	883	346	1.669	0,21
468	L) DRUGI ODHODKI	884	3.468	1.423	2,44
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (886+887)	885	4.442	0	
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	886	0	0	
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	887	4.442	0	
	N) CELOTNI ODHODKI(871+875+879+880+881+882+883+884+885)	888	1.814.785	1.640.436	1,11
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-888)	889	1.020	0	
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (888-870)	890	0	0	
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let , namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	891	0	0	
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	892	34	31	1,10
	Število mesecev poslovanja	893	12	12	1,00

Obrazec je pripravljen na podlagi 28. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99), PRILOGA 3 pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

* Podatek šifra uporabnika je obvezen podatek za vse tiste, ki so navedeni v odredbi o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (štiri mestna šifra proračunskega uporabnika + kontrolna številka).

Med prihodki je opaziti zvišanje finančnih prihodkov zaradi zvišanja vrednosti portfelja, kar se kaže tudi v seštevku. Stroški storitev so se bistveno povečali zaradi inflacije in rasti cen na trgu, na katere INZ nima vpliva, saj se cene oblikujejo na trgu. Povišali so se tudi zaradi tega, ker je bil INZ zaradi kadrovske podhranjenosti v upravi prisiljen najemati storitve zunanjih sodelavcev za strokovno delo, tj. odvetniške in prevajalske storitve. Stroški odvetniških storitev so odvisni od potreb inštituta in so v letu 2007 narasli, ker je poleg tekočega dela bilo potrebno pripraviti nov pravilnik o delovnih razmerjih in sistemizacije delovnih mest, kot zahteva zakon.

Prevajalske storitve so se bistveno povežale zaradi večje udeležbe na mednarodnih znanstvenih srečanjih in zaradi objav v tujini, drugi stroški pa še zaradi večjih zneskov oziroma zvišanja števila službenih poti v tujino in za delo v arhivih in na upravnih enotah. Povišanje potnih stroškov in dnevnic je posledica večje udeležbe raziskovalcev na mednarodnih znanstvenih posvetih, kar sodi med pozitivne pokazatelje. 20 raziskovalcev INZ se je v letu 2007 udeležilo 32 mednarodnih in domačih znanstvenih simpozijev oziroma konferenc. V potne stroške sodijo tudi obiski arhivov doma in v tujini (Velika Britanija, Srbija, Italija), predstavitev publikacij INZ doma in v tujini ter vabljen predavanja na raznih fakultetah, katerih nismo upoštevali pri mednarodnih simpozijih. Zvišanje storitev lahko pripišemo tudi povečanemu tekočemu vzdrževanju stavbe in skrbi za njeno dolgoročno prenovo (DIIP). Sem sodi tudi nabave strokovne literature, zvišanje storitvenih uslug za varovanje, čiščenje, tiskarske storitve in računalniške priprave za tisk. Predvsem pa jih gre pripisati ter stroškom izobraževanja in izvolitve v znanstvene nazive. Stroški izobraževanja na INZ se konstantno povečujejo vsako leto, saj je politika vodstva usmerjena v to, da se poleg raziskovalcev zagotavlja napredovanje in izobraževanje tudi vseh ostalih zaposlenih, tj. v upravi, knjižnici in infrastrukturi v ožjem pomenu.

Postavka 'Drugi odhodki' pa se je zvišala zaradi zvišanja nadomestil za uporabo stavbnega zemljišča.

Postavka, kjer so zajeti izdatki za socialno varnost zaposlenih se je zvišala zaradi rasti števila zaposlenih (15% v letu 2007). Plače in nadomestila iz plač se niso dvigala, izplačevala so se v skladu z zakonom.

Stroški reprezentance, pisarniškega materiala in podobno, so stroški pri katerih je INZ varčeval tudi v letu 2007. Ni pa bilo mogoče varčevati pri stroških, ki se oblikujejo na trgu in naraščajo tudi sorazmerno z rastjo števila zaposlenih, kot so stroški poštnih, telefonskih in drugih podobnih storitev. Enako velja za rast cen knjig, tiskarske stroške, stroške prevajanja in stroške, ki nastajajo iz naslova varovanja, čiščenja, ogrevanja stavbe, ipd.

Sredstva raziskovalnega sklada namenjena za dvig ravni in obsega znanstveno-raziskovalnega dela, za mednarodno znanstveno dejavnost in za objave. Ta sredstva v letu 2007 niso bila porabljen, saj bodo prišla na vrsto v letu 2008 in kasneje, ko se ustrezno delo zaključi.

7. Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja

Ocena gospodarnosti poslovanja je več kot zadovoljiva z ozirom na težave, ki so bile naštetje pod točko 5. tega poročila. Zastavljeni cilji znanstveno raziskovalnega dela, dodatna dejavnost raziskovalcev na domačih in mednarodnih znanstvenih srečanjih, izobraževanje ter nabava in urejanje knjižničnega fonda in delovanje uprave so tekli po načrtu in ga marsikje tudi presegli,

kljub temu da v upravi inštituta delajo poleg direktorice le še dve zaposleni, administrativna in računovodska sodelavka. Stavbo Palača Kazina, Kongresni trg 1 je inštitut ne samo upravljal in vzdrževal, ampak je, kljub tako skrčenemu osebju v upravi začel izvajati Investicijska vzdrževalna dela v kletni etaži stavbe.

8. Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora posrednega uporabnika

Poslovanje in sprejem aktov inštituta nadzoruje Upravni odbor INZ. Za izvedbo vseh obveznosti in pravilno poslovanje je odgovorna direktorica inštituta. Porabo javnih finančnih sredstev na INZ se vrši v dveh osnovnih oddelkih inštituta – v raziskovalnem in v infrastrukturi INZ. V raziskovalnem oddelku se poraba vrši v skladu z urnimi postavkami na programih in projektih, ki jih s pogodbo določa in preko vsebinskih poročil nadzoruje Javna agencija za raziskovalno dejavnost. Ta določa sredstva in sledi njihovi porabi tudi pri infrastrukturi INZ, v katero sodijo uprava (3 zaposleni), knjižnica (3,5 zaposlenih) in infrastrukturni program (1 zaposlen).

Znanstveno-raziskovalno delo, načrte in finančne možnosti za znanstveno in raziskovalno delo je v letu 2007 sproti nadzoroval tudi Znanstveni svet INZ ter posebej še vsak od vodij programov in projektov. Ta sistem se je v letu 2007 izkazal kot učinkovit, saj so bila sredstva namensko in v večji meri porabljena za podporo temeljnim raziskavam in diseminaciji znanstvenih dosežkov, torej delu v arhivih in sodelovanju na znanstvenih srečanjih doma in v tujini.

Zaradi preteklih nepravilnosti v poslovanju do leta 2006 (glej poročilo za leto 2006), je inštitut tudi še v letu izvajal priporočila »Komisije za pregled finančnega in pisarniškega poslovanja INZ za leta 2000-2005« zlasti na področju računovodskih del in urejanja pravnih aktov in pogodb INZ. INZ je v letu 2007:

- izvajal oster nadzor nad sredstvi namenske porabe in tržno dejavnostjo INZ – ob začetku leta 2007 so bila postavljena stroškovna mesta za posamezne programe in projekte ter preostalo dejavnost, število stroškovnih mest je do konca leta 2007 naraslo na 48;
- striktno izvajal predpise o javnih naročilih,
- v skladu s predpisi je INZ sklepal o naročilih in izvedel potrebne razpise za javna naročilih male vrednosti za izdelavo investicijsko tehnične dokumentacije za prenovo stavbe Kazina (podrobneje pod točko 11.);
- v sodelovanju in pod nadzorom MVZT izpeljal odrti javni razpis za prenovo kleti v stavbi Kazina (podrobneje pod točko 11.);
- izvedel potrebne postopke v skladu s prepisi o javnih naročilih za nabavo programske in računalniške opreme INZ in za infrastrukturo INZ v skladu s pogodbo o sredstvih dobljenih na podlagi Paketa 13 za subvencioniranje nakupov raziskovalne opreme pri ARRS;
- sklenil/nadzoroval izvajanje pogodb za storitve,
- v skladu s predpisi upravljali z raziskovalnim skladom INZ.

INZ je v letu 2007 pripravil in izvedel prve postopke sprejemanja novega Pravilnika o delovnih razmerjih in Opisa del in nalog. S tem pravilnikom in opisom je zasledoval cilje čim boljšega razvoja inštituta in možnosti širitve znanstvenega in strokovnega raziskovalnega dela.

9. Pojasnila doseženih ciljev

Inštitut za novejšo zgodovino je v letu 2007 dosegel načrtovane cilje pri znanstveno raziskovalnem delu, poudariti pa velja, da je prav v letu 2007 močno razširil svoje delo na temeljnih in ciljnih raziskavah, opravil veliko dela pri raziskovanju v domačih in tujih arhivih in na terenu pri pregledu matičnih knjig na upravnih enotah. Znatno se je povišala udeležba na mednarodnih simpozijih in konferencah doma in v tujini, katerih so se sodelavci INZ udeležili aktivno, z vabljenimi predavanji (glej točki 3 in 6). INZ je s obiski tujih strokovnjakov, izmenjavo izkušenj in literature, udeležbo s predavanji v tujini (ki jih nismo posebej navajali) okrepil svoje stike z sorodnimi ustanovami, kakor tudi osebne stike z raziskovalci doma, v Evropi in po svetu. INZ je bil uspešen tudi na področju obnove raziskovalnega osebja, saj je v letu 2007 pridobil enega asistenta doktorja in tri mlade raziskovalce.

Okrepil je svoje sodelovanje v mednarodnih projektih, izvajal je dva mednarodna projekta in se vključil v pripravo še dveh evropskih projektov. INZ je v letu 2007 začel z izvedbo programa infrastruktura slovenskega zgodovinopisja, na katerem ima za enkrat le enega zaposlenega, kar je veliko premalo. Nadaljeval je delo na področju izdajateljske dejavnosti, izdal dve številki revije Prispeljki in 2 monografiji iz lastne zbirke Razpoznavanja/Recognitiones. Vsa ta dejavnost ni bila namenjena le INZ in njegovim raziskovalcem, temveč pri INZ publicira rezultate svojih raziskav tudi širši krog avtorjev iz Slovenije in tujine. Vsa izdajateljska in infrastrukturna dejavnost je tudi namenjena širšemu krogu strokovne javnosti, predvsem pa študentski populaciji in širšemu krogu uporabnikov doma in v tujini; z mnogimi ustanovami inštitut vodi izmenjavo svojih knjig in revij.

Prizadevanja v letu 2007 so šla predvsem v smeri pridobivanja raziskovalnega dela, boljši organizaciji raziskovalnega dela in posodobitvi pogojev dela (nova računalniška oprema). Poleg tega je inštitut porabil veliko energije in časa za pripravo vse dokumentacije za pričetek prenove stavbe, ki bodo vsem raziskovalcem, knjižničarjem, dokumentalistom in ne nazadnje zunanjim uporabnikom izboljšali pogoje za dostop in delo v prostorih INZ. Jeseni 2007 so se pričela nujna investicijska dela v stavbi, ki bodo zagotovila normalno hrambo dragocenega starega (iz preteklosti) knjižnega, časopisnega in revijalnega gradiva. Doslej je bilo to gradivo hranjeno v kletnih prostorih, kamor je vdiralala vlaga in na neprimernih, ponekod gnilih lesenih policah. S preureditvijo prostorov v kleti v depoje, ki bodo klimatsko in varnostno ustrezali predpisom, bo gradivo tudi ustrezno zaščiteno in požarno varovano. Z graditvijo dvigala v stavbi se bodo izboljšali tudi pogoji za delo z gradivom in zagotovil hitrejši dostop. S tem bo zagotovljena tudi zakonsko predpisana dostopnost za invalide, ki sedaj nimajo dostopa ne v prostore knjižnice, ne do raziskovalcev in uprave INZ. Z investicijskimi deli bi v hiši sčasoma zagotovili tudi prostor primeren za čitalnice v prvem nadstropju in posodobili delo s strankami (računalniško naročanje, stalni nadzor nad uporabo gradiva, ipd.). S tem bo inštitut lahko povečal kvaliteto usluge in obseg dela v knjižnici.

Druga večja investicija, ki je tudi dolgoročne narave, in zadeva programsko in računalniško opremo, je postavitve portala Sistory – portala, ki bo že z letom 2008 zagotovil dostop do vrste različnih zgodovinskih virov, zbirk in razprav ter monografij na svetovnem spletu. Ta bo koristil ne le strokovni javnosti, temveč tudi študentom in dijakom, in jim omogočal dostop do gradiva, ki je fizično težje dostopno (starejše tiskano gradivo, uradni listi, ipd.).

Še vedno pa opozarjamo, da bi se vsa naštetá področja dejavnosti lahko še krepila, če bi bil način financiranja pravičnejši do narave raziskav, ki se izvajajo na INZ in na splošno bolj naravnani v temeljne raziskave, njihovo smiselno povezovanje in promocijo njihovih rezultatov.

10. Učinki poslovanja na druga področja

Uspešno finančno poslovanje v letu 2007 je odpravilo nekatere težave, ki so se kazale v letih pred tem. Glavni učinek je bil v povečanju raziskovalnega dela in diseminaciji teh rezultatov. To je olajšalo tudi sodelovanje sodelavcev INZ v pedagoškem procesu in sodelovanju z slovenskimi univerzami ter vključevanju v izvajanje podiplomskih programov. Učinkovalo je tudi na izboljšanje uslug infrastrukture INZ, zlasti za porabnike storitev iz širše javnosti. Povečalo se je tudi zanimanje uporabnikov za raziskave v okviru Ciljnih raziskovalnih programov, ki so usmerjene na potrebe in zahteve slovenske javnosti (projekt o judovskem premoženju, o žrtvah). Rezultati nekaterih raziskav služijo tudi poizvedovanju posameznikov o različnih vprašanih iz njihove osebne zgodovine oziroma o usodi družinskih članov. Uporabniki za rezultate raziskav so tudi na področju založništva, osnovnega in srednjega šolstva (Zavod za šolstvo RS), pri različnih medijih. Bolj pogosto kot prejšnja leta prihajajo tudi poizvedbe in ponudbe iz tujine.

INZ je leta 2007 ponovno sodeloval, na pobudo iz osnovnih šol, na dnevu odprtih vrat znanstvenih ustanov, ki ga prireja Slovenska znanstvena fundacija, in sicer 18. in 19. 9.

Poleg tega INZ izdaja ekspertna mnenja v rednih in revizijskih postopkih za pridobitev statusa vojne žrtve za posameznike in upravne enote ter sodeluje z upravnimi enotami pri razčiščevanju okoliščin za posamezne vojne in povojne žrtve. Vendar večina uporabnikov le uporablja rezultate dela INZ in še vedno so redki tisti, ki sodelujejo pri financiranju raziskovalnega dela.

11. Druga pojasnila (kadrovska politika, investicije)

1. Struktura zaposlenih na INZ na dan 31. 12. 2007:

Izobrazbena struktura 31. 12. 2007:

Stopnja izobrazbe	Skupaj	M	Ž	MR	DČ
doktorat znanosti	19	14	5		2
magisterij	1		1		
visoka izobrazba	10	6	4	6	7
višja izobrazba	1		1		

srednja izobrazba	2	1	1		1
Nepopolna srednja izobrazba	1		1		
OŠ					
SKUPAJ:	34	21	13		10

Struktura zaposlenih:

Delovno mesto	Skupaj	M	Ž
Znanstveni svetnik	6	6	
Redni profesor	1		1
Višji znanstveni sodelavec	5	4	1
Znanstveni sodelavec	2	2	
Asistent z doktoratom	5	2	3
Asistent z magisterijem			
Asistent MR	6	4	2
Strokovni sodelavec	2		2
Višji strokovni sodelavec	1		1
Vodja knjižnice	1		1
Bibliotekar	1	1	
Knjižničar	1	1	
Pisarniški referent	1		1
računovodja	1		1
tajnica	1		1
SKUPAJ:	34	20	14

Število zaposlenih na INZ se je v letu 2007 povečalo za 15%. Povprečna starost zaposlenih se je v letu 2007 popravila in se znižala na 41,8 let. V letu 2007 je v naziv znanstveni svetnik napredoval 1 raziskovalec.

Med naštetimi zaposlenimi na INZ so pretežno delavci s zaposlitvijo za nedoločen čas. Za določen čas, vezano na projekte, ki so bili pridobljeni v letu 2007 in pred tem, so: 1 asistent doktor, 1 strokovna sodelavka na projektih CRP, 6 mladih raziskovalcev in 1 knjižničar.

Iz zgornje razpredelnice je razvidno, da se tudi v letu beleži porast v strukturi zaposlenih (7 znanstvenih svetnikov in 5 višjih znanstvenih sodelavcev), še vedno primanjkuje srednjega znanstvenega kadra, izboljšuje pa se stanje pri asistentih in mladih raziskovalcih. Ta vrzel lahko sčasoma postane kritična, saj je nekaj raziskovalcev blizu upokojitvi, kot smo že večkrat opozarjali.

2. Investicije INZ:

Kot je že v poročilu za leto 2006, je Inštitut na podlagi strokovne ocene sredi leta 2006 pričel postopke za izdelavo projektne dokumentacije za nujna investicijska dela v stavbo, zaradi puščanja zastarele vodovodne napeljave, vdiranja vode v klet in zastarele napeljave za električno in ogrevanje (zaradi česar je prihajalo in še prihaja do izpadov toka in občasno tudi ogrevanja). Inštitut je v letu 2007 izvedel vse potrebne postopke za pripravo gradbene dokumentacije, pridobitve dovoljenj in zagotovitev sredstev za obnovo najprej, v prvi fazi, kletnih prostorov v stavbi Kazina. Obenem je pripravil Dolgoročni investicijski načrt za celotno stavbo, ki ga je potrdilo pristojno ministrstvo. V ta namen je v letu 2007 z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo sklenil pogodbo za prenos sredstev za gradbena dela 1. faze in izgradnjo dvigala.

Postopki so zahtevali sklenitve pogodb za izdelavo projektne dokumentacije in popisa del, strokovno svetovanje, pogodbo o izvedbi gradbenih del in pogodbo za nadzor nad gradbenimi deli.

Komisija za oddajo javnih naročil in pregled ponudb INZ se je leta 2007 sestala štirikrat. Na svojih sejah je obravnavala naslednja javna naročila (male vrednosti), med katerimi so pretežno bili razpisi za sredstva za investicijo v infrastrukturo in v investicijsko prenovno stavbo Kazina, in sicer:

- 19. aprila 2007 je Inštitut za novejšo zgodovino izdal javno naročilo za izdelavo projektne dokumentacije na objektu Kazina v Ljubljani (številka javnega naročila 19/1/1-2007). Ponudbo so predložili CON VENTUS d.o.o., Tržaška ulica 3, Ljubljana, IZTR INŽENIRING IN PROJEKTIRANJE d.o.o., Slovenska cesta 19, Ljubljana, PRO NEP INŽENIRING d.o.o., Linhartova 3a, Ljubljana. Na seji dne 8. maja 2007 je Komisija za pregled ponudb o oddaji javnih naročil med ponodbami izbrala ponudbo PRO NEP INŽENIRINGA;
- Istega dne je komisija obravnavala še javno naročilo za nakup raziskovalne opreme za raziskovalno infrastrukturo Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani in za Portal Slovensko zgodovinpisje z dne 23. aprila 2007 (številka javnega naročila 20/1/1-2007). Ponudbo so predložili Mikrografija trgovina d.o.o., Slovenska vas 5, Šentrupert, ARES računalništvo d.o.o., Tržaška cesta 330, Ljubljana, UNIPORT – DR d.o.o., Forsterjeva ulica 40, Ljubljana. Na seji dne 8. maja 2007 je Komisija za pregled ponudb o oddaji javnih naročil med ponodbami izbrala ponudbo UNIPORT – DR.
- 9. maja 2007 je Inštitut za novejšo zgodovino izdal ponudbo za nakup raziskovalne opreme (številka javnega naročila 21/1/1-2007). Ponudbo so predložili Mikrografija trgovina d.o.o., Slovenska vas 5, Šentrupert, ARES računalništvo d.o.o., Tržaška cesta 330, Ljubljana, UNIPORT – DR d.o.o., Forsterjeva ulica 40, Ljubljana. Na seji dne 24. maja 2007 je Komisija za pregled ponudb o oddaji javnih naročil med ponodbami izbrala ponudbo UNIPORT – DR.;
- 18. julija 2007 je Inštitut za novejšo zgodovino izdal javno naročilo za izdelavo »varnostnega načrta« in izvajanje storitev »koordinatorja za varnost in zdravje pri delu« v fazi projekta za izvedbo investicijsko vzdrževalnih G+O+I del obnove kleti objekta Kazina, na Kongresnem trgu 1 v Ljubljani (številka javnega naročila 29/1/1-07). Ponudbi sta predložila ANTIRIZIKO inženirstvo varnega dela Igor Šteblaj s.p., V Murglah 43,

Ljubljana in SINET d.o.o., Grajska pot 8, Hrastnik. 1. avgusta 2007 je Komisija za pregled ponudb o oddaji javnih naročil izbrala ponudbo ANTIRIZIKO inženirstvo;

- 4. septembra 2007 je Inštitut za novejšo zgodovino izdal sklep o zbiranju ponudb za strokovni nadzor nad izvedbo I. faze GOI investicijsko vzdrževalnih del pri obnovi kleti objekta Kazina (številka javnega naročila 30/1/1-2007). Ponudbe so predložili LI-ING d.o.o., Jamova cesta 72, Ljubljana in Projekt MR inženiring d.o.o., Aškerčeva 14, Celje. 17. septembra 2007 je Komisija za pregled ponudb o oddaji javnih naročil izbrala ponudbo LI-ING.

V letu 2007 je inštitut na podlagi leta 2006 in 2007 oddanih naročil pripravo gradbene in arhitekturne dokumentacijo ter popisa del s količinami ter ponudbeni predračun za gradbeno obrtniška dela za izvedbo prve faze prenove – prenove in sanacije kletnih prostorov objekta Kazina, ki obsega 890m² neto površine (PZI in PZR načrti za investicijsko vzdrževalna dela obnove kleti na objektu Kazina v Ljubljani ter PGD dokumentacijo za dvigalo). Na podlagi te dokumentacije je izvedel javni razpis z oznako JN-1/OP/INZ/2007 in ga objavil dne 13. 7. 2007 na Portalu javnih naročil Uradnega lista Republike Slovenije in na evropskem portalu SIMAP. Sredstva za izvedbo javnega naročila je zagotovilo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS s pogodbo med Ministrstvom in INZ, št. 3211-06-000331, ki obsega tudi 3 anekse. Za izvedbo postopkov oddaje javnega naročila je INZ, v dogovoru z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ustanovil mešano »Strokovno komisijo v zvezi z javnim razpisom z oznako JN-1/OP/INZ/2007 po odprtem postopku gradnje za izvedbo investicijsko vzdrževalnih del obnove kleti na objektu Kazina, Kongresni trg 1, Ljubljana«, v kateri sta dva zastopnika Ministrstva in dva predstavnika iz INZ, predseduje pa ji direktorica INZ dr. Jerca Vodušek Starič. Komisija je v zvezi z javnim naročilom imela . Sklep o oddaji javnega naročila je sprejela dne 28. 9. 2007, oziroma, po vloženem zahtevku za dopolnitev predloga za spremembo obvestila o oddaji javnega naročila, je dokončen sklep sprejela o oddaji del ponudniku Saning International, d.o.o. iz Kranja. Komisija je imela 5 sej. Gradbena pogodba št. 28/3/1-2007 s podjetjem Saning je bila sklenjena 30.10.2007 in dela so se začela izvajati 6. 11. 2007 po uvedbi izvajalca v delo.

Poročilo o porabi proračunskih sredstev za investicijsko vzdrževanje objekta INZ. za novejšo zgodovino za leto 2007 – stanje na dan 31.12.2007

Poročilo o porabi proračunskih sredstev za investicijsko vzdrževanje objekta INZ za leto 2007 - stanje na dan 31.12.07

INZ-IVD-rekonstrukcija in adaptacija

dobavitelj oz. izvajalec	številka pogodbe	celotna vrednost pogodbe	datum računa	datum plačila	številka računa	storitev	vrednost računa	znesek izplačila oz. delnega plačila
ANTIRIZIKO INŽENIRSTVO VARNEGA DELA Igor Šteblaj s.p.	29/3/1-2007	678,00 €	9.11.07	11.12.07	PR0781/07	varnostni načrt	678,00 €	678,00 €
ANTIRIZIKO INŽENIRSTVO VARNEGA DELA Igor Šteblaj s.p.	29/3/1-2007	420,00 €	30.11.07	21.12.07	PRO852/07	varnostni načrt	420,00 €	420,00 €
ANTIRIZIKO INŽENIRSTVO VARNEGA DELA Igor Šteblaj s.p.	29/3/1-2007	420,00 €	31.12.07	29.1.08	PRO955/07	varnostni načrt	420,00 €	420,00 €
IRMA - Inštitut za raziskava materialov in aplikacije	02-045-07	4.320,00 €	30.4.07	31.5.07	PR0358/07	izdelava elaborata	4.320,00 €	4.320,00 €
Saning International, podjetje za sancije objektov, d.o.o. Kranj	28/6/1	54.709,98 €	5.12.07	12.12.07	PR0870/07	obnova kleti	54.709,98 €	54.709,98 €
Saning International, podjetje za sancije objektov, d.o.o. Kranj	28/6/1	68.131,29 €	31.12.07	16.1.08	PR0956/07	obnova kleti	68.131,29 €	68.131,29 €
PRO NEP INŽENIRING d.o.o.	33/2007	47.940,00 €	28.8.07	11.9.07	PR0571/07	projekt.dokumentacija	35.436,34 €	35.436,34 €
PRO NEP INŽENIRING d.o.o.	33/2007	0,00 €	30.10.07	8.11.07	PR0660/07	projekt.dokumentacija	4.820,66 €	4.820,66 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	6.609,91 €	19.3.07	27.3.07	PR0186/07	svetovalni inženiring	330,50 €	330,50 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	0,00 €	16.4.07	8.5.07	PR0273/07	svetovalni inženiring	793,79 €	793,79 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	0,00 €	30.4.07	30.5.07	PR0359/07	svetovalni inženiring	1.189,18 €	1.189,18 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	0,00 €	16.6.07	9.7.07	PR0440/07	svetovalni inženiring	2.379,56 €	2.379,56 €

LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	0,00 €	22.8.07	22.8.07	PR0635/07	svetovalni inženiring	991,49 €	991,49 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	0,00 €	28.8.07	2.10.07	PR0572/07	svetovalni inženiring	991,49 €	991,49 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	11.681,01 €	5.10.07	18.10.07	PR0660/07	svetovalni inženiring	9.432,00 €	9.432,00 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	0,00 €	7.11.07	19.12.07	PR0774/07	svetovalni inženiring	408,00 €	408,00 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	1/07	0,00 €	7.11.07	27.3.07	PR0775/07	svetovalni inženiring	330,50 €	330,50 €
LI-ING d.o.o. Podjetje za svetovalni inženiring	30/3/1	14.084,88 €	5.12.07	19.12.07	PR0879/07	nadzor nad obnovo	3.521,22 €	3.521,22 €
skupaj		14.084,88 €	208.995,07				189.304,00 €	189.304,00 €

							prejeta sredstva iz proračuna	saldo sredstev na projektu
že prejeta sredstva iz proračuna								
NAKAZILO 2007							594.000,00 €	
PRENOS IZ LETA 2006							395.676,85 €	
skupaj							989.676,85 €	800.372,85 €

Pripravila: Anita Rus

Datum: 18.2.2008

Odgovorna oseba:

prof.dr. Jerca Vodušek Starič

INZ je o namenski porabi sredstev redno obveščal MVZT.

INZ je v letu 2007 začel črpati sredstva iz Paketa 13 za subvencioniranje nakupov raziskovalne opreme pri ARRS za posodobitev infrastrukture na INZ, na podlagi podpisanih pogodb in v skladu s pravili.

Direktorica
Prof. dr. Jerca Vodušek Starič

Ljubljana, 19. februar 2008